

SLOVENSKI GOŠPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Lahja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2 K. in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K., za druge izvenavstrije 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, — List se dopošilja do odgovoda. — Udje "Katol. Hukovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5, — Ekokopisi se ne vračajo, — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije, za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštnine prostre.

Preosnova ljudskega šolstva.

Poslanci S. K. Z. so že v zadnjem zasedanju državnega zbora, vstrejajoč opravičenim zahtevam slovenskega kmečkega ljudstva in našim krajevnim razmeram na deželi, zahtevali izprenembro šolskega zakona. Radi razpusta državnega zbora še ni tedaj prišel predlog v pretresovanje. Takoj prvi dan ob novem zasedanju so poslanci S. K. Z. zopet vložili predlog o tem velevažnem šolskem vprašanju in s tem dokazali, kako jim je na srcu blagor ljudstva in blagor šole same.

Predlog zahteva, kakor smo že zadnjič poročali v "Slov. Gospodarju", da se ne sili otrok v šolo pred 7. letom, ker je potrebno, da se otrok telesno okrepi, predno začne posedavati na šolskih klopeh. Šolska doba, naj traja polnih šest let. Na ta način se bodo otroci več naučili kot v osmih letih, ki so le na papirju.

Na deželi se mora dovoliti, kjer zahteva to krajni in okrajni šolski svet, poldnevni pouk. Radi te točke se bodo seveda naši liberalci zopet zgražali. Toda nas to nič ne briga. Mi dobro vemo, ker poznamo naše krajevne razmere, da celodnevni pouk zlasti v hribovitih krajih nima nobenega vspela, temveč povzroča pri stariših celo mržnjo do šole. Krajevne razmere so včasih take, da otroci pri najboljši volji ne morejo priti v šolo celi dan, ali pa morajo stradati čez poldan v šoli. Mi poznamo tudi na Spodnjem Štajerskem nekaj šol s poldnevnim poukom, ki so v marsikaterem oziru boljše, nego šestrazrednice s celodnevnim poukom.

Ni mogoče danes obširno dokazovati upravičenosti teh zahtev; omenimo le toliko, da se zastonj protivijo nekateri odločilni krogi proti uvedbi poldnevnega pouka. Mi ga ne zahtevamo povsod, temveč uvede naj se le tam, kjer ga želi ljudstvo radi krajevnih razmer. Nam ne bode nikdar prišlo na misel, zahtevati poldnevni pouk v mestih ali trgih. Ti naj imajo šolo, kakoršno sami želijo; kot davkoplacačevlci pa imajo kmetje tudi na deželi pravico, da zahtevajo šole, ki so primerne njihovim razmeram.

Da smatrajo šolsko vprašanje poslanci za prav resno, spozna lahko vsakdo tudi iz tega predloga, ki zahteva novi učni načrt za ljudske šole na deželi. Za vse druge stanove se skrbi; vajence poučujejo že v vseh trgih in mestih in jih pripravljajo za bodoči počitki, le za kmečki stan se ne skrbi v tem oziru nič.

PODLISTEK.

Zadnji Ave.

Stal je na sredi gozda ... Lahiek večerni vetrič ga je hladil. Razmišljal je, kaj naj stori. Videlo se mu je, da ima nekaj težkega na srcu. Spomnil se je, kako je bil nekdaj srečen, on, bratje in sestre, in celo družina — pozimi okoli peči ... Iz oči so mu prišle solze ... Začel je plakati in si brisati solze z obokanimi oči.

"Oh, ko bi bil oče srečen, bili bi vysi srečni, oče je bil nesrečen, mi smo nesrečni!" je dejjal Tone jokaje.

Tone je bil fant kakih 24 let. Oče njegov mu je umrl pred letom. Mož je prihajal domov ponoči, ob 11, ob 2. uri in celo ob zori. Včasih ga ni bilo po cel dan ali še več časa. Mati je pošiljala ponj v gostilno, včasih je bil tam, a večkrat ga ni bilo najti po hišah. Bil je pijanec. Večkrat so ga našli v cestnem jarku, vsega umazanega — piganega. Večkrat je hodil po mestu zaradi pravd. Iskal je pravice, a ko je ni mogel najti, je šlo gospodarstvo vedno bolj nazaj, ker ni bil gospodarja, da bi vso stvar prav vodil. Gospodinja ni mogla opravljati vsega. Večkrat ga je svarila, naj odneha takemu delovanju. On pa je začel prekliniti in razsajati, da je bilo groza. Včasih so se mu zablesete oči, ko so se ga otročiči zbalili in tekli zbegani iz hiše. In tako se je ponavljalo od dne do dne, od leta do leta. Naposled je šlo premoženje na — boben.

Ko se je začelo mračiti, je šel Tone iz gozda proti domu. Pomišljal je in tuhital, kako naj ukrene, da se bodo mati in mlajši bratje in sestre lažje mogli preživeti. Naposled mu šine v glavo: „Pri kraju smo, silna beda vladala v hiši. V Ameriko pojdem! Se sedaj grem k agentu, da lahko odpotujem že jutri.“

Ali naj pošlje vsak kmet svoje sinove v kmetijske šole? Tega ne more storiti in tudi ne gre zlahka. Kmečki sin zapusti ljudsko šolo, gre za hlapca ali kam drugam, in če ostane tudi doma, nobeden se prav ne briga zanj. Da bi mu kdo dajal kakih navodil za gospodarsko delo na kmetiji, se le redkokdaj zgodi. Deček nima takoj v početku pravega smisla za kmetijo in za delo na kmetiji, tem manj pa še veselje za to delo, in postane slab kmet.

Tu mora poseči ljudska šola vmes. Po šestem letu šolanja se mora podajati kmečkim fantom gospodarski pouk ravno v tem smislu, kot se vrši nadaljevalni pouk za vajence v trgih in mestih. Ljudskošolski pouk se mora času primerno preosnovati. To zahteva vedno liberalni krogi in tudi učitelji. Priznani vzgojitelji zahtevajo, da se opusti v ljudski šoli nepraktično vbijanje v glavo raznih pojmov in se uči mladina le potom lastne izkušnje, kar vidi in kar dela. Mi nismo proti takemu preosnovanju ljudske šole; dosledno se mora na deželi preustrojiti po teh načelih ljudska šola v pravo delavnico našega kmečkega gospodarstva in malega obrtništva. Kar zahtevamo mi od ljudske šole, je le nekaj praktičnega za naše kmečko ljudstvo.

Videli bomo, kako stališče bodo zavzemali razni liberalci proti tem načelom za preosnovno ljudske šolstvo. Poslanci S. K. Z. ne bodo mirovali, predno se ne začne resno razmotrovati to velevažno šolsko vprašanje.

Državni zbor.

Zadnji petek si je zbornica izvolila za predsednika člena nemško-nacionalne zveze, dr. Sylvestra. Podpredsednikom so izvoljeni Slovenec Pogačnik, Čeh Zdarsky, Poljak German, Rusin Romančuk, Italijan Conci, nemški socialni demokrat Pernerstorfer in nemški krščanski socialec Juckel Med zapisnikarje je bil izvoljen izmed Slovencev dr. Benkovič.

Ob koncu petkove seje je bilo bojno glasovanje za dnevni red med socialnimi demokrati in zastopniki kmečkega stanu. Socialni demokratje so hoteli, naj se v torek, dne 25. t. m. razpravlja najprej o uvozu tujega mesa in tujne živine. Poslanci kmečkega prebivalstva so bili proti in so glasovali za to, da se naj v torek razpravlja o dovoljenju avstroogrške banke, da še nadalje izdaja bankovce. Zmagali so kmečki zastopniki.

Potolažil se je nekoliko Tone pri teh besedah in dejal sam pri sebi: „V Ameriki je večji zasluzek, nego tu pri nas. Več denarja si bom prislužil, pošiljal ga bom domov materi, da se prežive z otroci.“

Šel je k agentu in se pogodil z njim, da odrineta jutri. Od agenta se je odpravil proti domači koči. Ostal je pred njo. Postal je nekako otožen, razburjen in sreč mu je začelo utripati močnejše ...

V koči je bilo jako živahno. Oh peči na klopek so sedeli bratci in sestrice ter se živahno pogovarjali. Veselje jim je sevalo iz jasnih oči, kakor bi jim ne manjkalo ničesar. Hvala Bogu! Zdelo se je Tonetu, da pojde lažje z doma, ker so bili otroci veseli.

Ali naj bi šel v sobo?

Tresel se je vedno. Strah ga je bilo, kaj poreko mati, ko jim pove novico.

Dvignil je oči proti nebui se čutil osamljenega. „V Ameriko grem, to je zadnji poizkus, zadnja rešitev. Kaj pa poreko mati, bratje, sestrice, kaj so sorodniki ... Oh, ti sorodniki, ti bodo še veseli, da se me iznebjijo! Bogati so, toda mene ne vidijo reveža, po strani me gledajo, kakor bi bil jaz tega krv ...“ Tako je ternal žalostni Tone sam pri sebi.

In zopet je milo pogledal proti nebui, občudoval vsemogočnost Stvarnika in čakal zvonjenje Ave Marije ... Izza oblaka je posvetil mesec s svojo bledo svetlobo, tiho, lahko, žalostno, kakor bi vedel za gorje Tonetovo.

V bližnjem stolpu je mogočno zadonel zvon svoj večerni ave.

Tone je stopil v hišo.

Na mizi sredi sobe je brlela luč. Izpod stropa je visela druga rdeča lučka nad podobo Materje božje. Tonetu se je zdel ta večer nekako svečen.

„Mati, bratje, sestrice, izmolimo danes Ave Marijo, vsi skupaj pod tole podobo, saj je to zadnji večer — zadnji Ave ...“ Tako je ukazal Tone s treščim glasom in pogledal na Marijo Pomagaj.

Ko je bil v petek izvoljen predsednik, smeli so se začeti vlagati predlogi in interpelacije. Evo vsebine važnejših predlogov in interpelacij, ki so jih vložili poslanci Hrvatsko-slovenskega kluba.

Solska vprašanja.

Naši poslanci so obljudili svojim volilcem, da se bodo na Dunaju trudili, da se spremeni sedaj večjavi ljudski šolski zakon, ki ne ugaaja kmečkemu prebivalstvu. Obljubo so začeli koj izpolnjevati in so stavili Roškar, dr. Verstovšek in tovariši predlog, o katerem govorimo na uvodnem mestu.

Nadalje so stavili Roškar, Pišek in tovariši predlog, s katerim se zahtevajo primerni prispovedki in odzivi od države k stavbenim in ohranjujočim stroškom za ljudske šole. Po sedaj veljavnem šolskem zakonu morajo občine za šolo ne le potrebne nove stavbe, ampak vse potrebšine za obstanek prispevati iz svojega. To povzroča občinam ogromne stroške, visoke občinske doklade, katerih nekatere znašajo več sto odstotkov doklade. Iz tega sledi vedno večje zadolženje občin in posestev. Nujna potreba je, da se ljudstvu šolska bремena znižajo. Država ima tudi dolžnost, skrbeti za potrebno šolsko izobrazbo svojih državljanov, in zato vsaj polovico prispevati k šolskim stroškom.

Zavarovanje zoper nime in ogenj.

Poslanec Roškar, dr. Benkovič in tovariši so stavili predlog za obvezno zavarovanje proti vsem elementarnim nezgodam.

Toča, povodenj in razne druge uime uničijo leta za letom ogromne množine pridelkov vseh nasadov na deželi. Mnogo milijonov vrednosti na živilih, vinu in sadju se izgubi vsako leto. Beda in siromaštvo, da celo stradanje vsakdanjega kruha, je naravni nasledek. Ves trud poljedelca in vinogradnika je večkrat tudi skozi več let brezuspešen. Vsemu temu se da v velikem obsegu odpomagati z obligatnim zavarovanjem proti nezgodam. Današnje podpore so ne le nezadostne, ampak tudi nečastne za kmetovalca, kateri nima le sebe in svoje preživeti, ampak pridelati potrebna živila tudi za druge stanove. S primernimi prispevki države in dežele in z doplačilom ne prevelikih premij od zavarovancev, bodo možno vpeljati zavarovanje v prid vsega, z obdelovanjem zemlje se pečajočega ljudstva; beda na deželi bode s tem vsaj omejena, če že ne odpravljena.

In vsi so poklenili in molili ...

Po molitvi je mati povzela besedo in vprašala Toneta: „Zakaj je zadnji ta-le večer, zakaj ta-le molitev? Ali bode morda koga izmed nas kmalu konec ali kali?“

„V svet, v Ameriko pojdem, mati, tam je boljši zasluzek. Pošiljal bom ves prihranjeni denar. Vam domov, ljuba mati! Živeli boste z otročiči bolj na lahko, da celo stradanje vsakdanjega kruha, je naravni nasledek. Ves trud poljedelca in vinogradnika je večkrat tudi skozi več let brezuspešen. Vsemu temu se da v velikem obsegu odpomagati z obligatnim zavarovanjem proti nezgodam. Današnje podpore so ne le nezadostne, ampak tudi nečastne za kmetovalca, kateri nima le sebe in svoje preživeti, ampak pridelati potrebna živila tudi za druge stanove. S primernimi prispevki države in dežele in z doplačilom ne prevelikih premij od zavarovancev, bodo možno vpeljati zavarovanje v prid vsega, z obdelovanjem zemlje se pečajočega ljudstva; beda na deželi bode s tem vsaj omejena, če že ne odpravljena.“

In vsi so poklenili in molili ...

Po molitvi je mati povzela besedo in vprašala Toneta: „Zakaj je zadnji ta-le večer, zakaj ta-le molitev? Ali bode morda koga izmed nas kmalu konec ali kali?“

„Ni prav, da greš!“ jamejo mati. „Tam v Ameriki, v tujem svetu, je dovolj nevarnosti. Bog nas že preskrbi tudi na naši rodni grdu! Pa mene poglej! Stara sem že in malo vredna. En mrzel zimski večer, in matere ne boš videl več.“

Tako je govorila mati. Tone si je pa mislil po svoje.

„Ali misliš kmalu odpotovati?“ ga je vprašala mati.

„Da, že jutri zarana,“ je odgovoril Tone. „Zmenil sem se že z agentom zaradi potovanja. Mnogo denarja ne potrebujem. Pomagal bom na ladiji kot delavec, zato je vožnja za-me brezplačna.“

„Toda vendar bi bilo bolje, da bi ostal.“

„Ne morem ...“

Izza peči je gledalo četvero bratcev in sestric, nedolžnih oči, ki so ga s pogledi prigovarjali. „Ostani!“

A Tone se ni dal pregovoriti. Bile so mu ravno nedolžne oči in mati v oskrbi.

Kmalu se je počela celo družina k ponocnemu počitku. Toda Tone je pospravljal svojo obleko v kovčega in postavil vse v red, predno je legal.

V postelji nista mogla ne Tone ne mati spati.

„Oh, moj Bog, že jutri, že jutri, pa zarano, predno vzide solnce ... Obleka je naložena, voz za agentom se pripelje, in Tone ž njim v tuji svet, v Ameriko ...“

Poslanec Žitnik in tovariši so predlagali: Izvoli naj se odsek 26 članov, ki naj v smislu sklepov poslanske zbornice v XI. zasedanju in raznih vladnih izjav izdela načrt zakona, da bodo smeli deželnih zborov urediti zavarovanje proti ognju po načelih prisilnosti, vzajemnosti in monopolu. — Poslanska zbornica se je v letih 1891 do 1897 temeljito bavila s tem vprašanjem, ki pa je zopet zaspalo vsled vednih parlamentarnih kriz.

Železnic.

D r. Korošec, d r. Benkovič in tovariši so stavili predlog, v katerem pospešujejo zgradbo železnične zveze Polzela-Vransko-kamniška železnica.

Poslanec d r. Benkovič in d r. Verstovšek predlagata, naj se sprejme v načrt lokalnih železnic zgradba železnice Rečica-Gornji Grad. R oškar, B r e n c i č, d r. Jankovič, d r. Benkovič so predlagali zgradbo železnice Puklja, Št. Lenart, Ptuj, Rogatec, Brežice. R oškar in B r e n c i č sta predlagala zgradbo železnice Ljutomer-Ormož.

Davki.

Poslanec Žitnik in tovariši so predlagali: Vladi se naroča, naj takoj predloži zbornici načrt zakona, da bodo davka prosta ona stanovanja, ki so potrebna za izključno kmečke družine. — Ta predlog utemeljujejo predlagatelji s tem, da je neopravičen hišno-razredni davek od onih stanovanj, ki jih kmečki posestnik nujno potrebuje za svojo družino, posle in dninarje. Kmet potrebuje to osobe in tudi šlane svoje družine, da mu obdelujejo zemljo, od katere mora itak plačevati zemljiški davek. Hišnorazredni davek je tem večje breme, ker lastnik od teh družinskih stanovanj nima nobenega dohodka, pač pa stroške za pravo. Zato je povsem opravičen predlog, da se hišnorazredni davek od takih stanovanj odpravi.

Uime.

D r. Benkovič je predlagal podporo vsled toče oškodovanim v občini Dobova, v rajhenburški župniji in v okolici Laškega trga.

B r e n c i č je stavil več nujnih predlogov zaradi podpore po toči v različnih občinah ptujskega in ormoškega okraja.

D r. F r. Jankovič je vložil nujni predlog za po toči poškodovane v Kostrivnici in v fari Sv. Križa pri Slatini, nadalje za one posestnike, ki so vsled povodnj trpeli dne 1. in 10. julija v Kostrivnici. — Drugi njegov nujni predlog zahteva podporo za občane pri Sv. Emi, v Nezbišah, v Sedlarjevem, pri Sv. Petru pod Sv. Gorami in v Lastnici, ki so vsled treh povodenj meseca junija trpeli ogromno škodo na travnikih in njivah.

D r. Korošec je vložil nujni predlog za odpis davka in podporo iz državnih sredstev po toči poškodovanim prebivalcem občin Kalobje, Griže, Žalec, Gotovlje, Velika Pirešica.

P iše k je stavil nujni predlog za državno podporo pogorelcem na Braunsbergu, občina Podova.

R oškar je vložil predlog za podporo vsem v njegovem volilnem okraju v tem letu po toči in drugih elementarnih nezgodah prizadetim. Silno poškodovane so bile dne 8. junija sledče občine: Ščavnica, Iljava, Oseg, Cogentinci, Sv. Anton v Slov. gor., Andrenci, Brengova, Čagona, Supetinci, Smolinci in še nekatere druge gornjeradgonske in Šentlenartskega sodnega okraja.

D r. Karl Verstovšek je stavil nujni predlog za podporo po toči oškodovanim posestnikom v občinah Remšnik, Kapela in Gradišče.

Drugi predlogi in interpelacije.

Dr. Benkovič predлага odpravo raznih fidejkomisov; regulacijo Solle; za brežiški okraj pomožni

Drugo jutro, predno je vzšlo solnce, je bil Tone že na nogah. Poklical je mater, prijet jo za roko in jo poljubil v slovo, morda zadnjokrat... Sel je k bratcem in sestricam, poljubil vsakega posameznega in odšel na voz, k agentu, ki ga je čakal z vozom pred hišo. Mati je šla za sinom in mu šepnila na uho: "Ljubi Tone, ogibaj se ludobnih ljudi! Pa srečen ostani! Tak, kakor si bil dosečaj! Ne pozabi svoje materje, pa tudi bratov in sestric ne! Pa priden bodi in pošten, skrbi za nas in piši nam ob priložnosti!"

Mater in sina so posilile solze...

Sin je objel mater, mati sina, in oba sta plakala...

Poljubila sta se v slovo še enkrat: „Bog s tebi, z Bogom, Tone! Bog te varuj!“ je šepnila žalostna mati in po licih so ji lile solze. Ločitev je bila grenka.

Konj je potegnil in se izgubljal v daljavo. Zadonel je jutranji Ave. Tone se je odkril in molil, a ne tako srečno kakor sinoči, bil je že osamljen.

Mati je strmela za vozom, s katerim se je odpeljal Tone, naposled se je vrnila v kočo. Na klopi v sobi je jokala skoraj v omedlevici žalostna mati.

Morda se vrne Tone čez leto, morda za dve, za 10 let, morda nikoli.

Zvečer je zadonelo Ave Marijo. V hiši je molil eden manj — Tone. Mati in otroci so ga pogrešali. Tone ni slišal več domačega zvona. Bil je daleč od domače koče. Molil je v tujem kraju, tuji hiši, morda že na razburkanem morju.

In mati je v koči še bridejko zaihtela, morda se je zmislila na sina, na morje, na Ameriko.

A stari domači cerkvenik je še mnogo in mnogokrat zvonil pobožnim vaščanom večerni Ave, a Toneta od tedaj ni več.

Morda ga pa bo — — —

odbor v začevi uim; povprašuje vodjo trgovinskega ministra radi avtomobilne zveze Celje-Dobrno.

Pišek s tovariši je stavil na ministra notranjih začev interpolacijo v začevi novih volitev v okrajni zastop v Slov. Bistrici.

Kakor znano, se je začnja volitev v okrajni zastop v Slov. Bistrici izvršila meseca maja 1907 in je njegova poslovna doba potekla že leta 1910.

Namesto 30. junija 1908 umrlega g. Fr. Mlakarja se ni volil namestnik in zaradi raznih nepostavnosti so izstopili vsi člani iz kmečkih občin, dalje začinkarji tržkih občin Makole-Jelovec in Studenice in član iz skupine mesta ter en član iz skupine veleposestva.

Vkljub temu, da niso v okrajnem zastopu več zastopane kmečke občine, trgi in skupina mesta Slov. Bistrica in veleposestva, še okrajni zastop nepostavno dalje posluje.

Dne 12. julija t. l. je sklical načelnik okrajnega zastopa plenarno sejo, h kateri se izstopivši začinkarji niso povabili, in je bilo le 12 članov navzočih, čeravno je po par. 71. najmanje 17 članov za sklepnost potreba.

Zaradi teh nepostavnosti se vpraša ekselencia, minister notranjih začev, kaj namerava storiti, in da se takoj okrajni zastop v Slov. Bistrici razpusti, se začasno izroči vodstvo vladnemu komisarju in razpiše nova volitev.

D r. K. Verstovšek je vložil obširno interpolacijo na ministrstvo za javna dela glede obrtno-nadaljevalne šole v Šoštanju. Interpelacija razkriva krvice, ki jih delajo višje oblasti na Štajerskem slovenskim obrtnim nadaljevalnim šolam.

V seji dne 25. t. m. se je končala debata o bančni predlogi, katera se je odkazala odseku.

Nato je ministrski predsednik baron Gautsch obširno odgovarjal na interpolacijo mestnih začinkarov, zlasti socialnih demokratov, glede draginje in uvoza argentinskega mesa. Ministrski predsednik je temeljito zavračal vsa očitanja v javnosti glede tega vprašanja in izražal mnenje vlade, da se bo rešilo to vprašanje edino najlažje v državi sami, če se bodo podpiralo živinorejce, da so v stanu rediti več živine. O tem je vlada prepričana in bode tudi skrbela, da se z njeno pomočjo povzdigne živinoreja. To izjavo so sprejeli kmečki poslanci z velikim odobravanjem na znanje.

Dne 26. t. m. je stavil d r. Karl Verstovšek v nujni predlog za podporo po toči poškodovanim posestnikom Zadrečke doline v Gornjegrajskem okraju.

Politični ogled.

— V Avstriji je sedaj politična pozornost obrnjena na državni zbor. Navzlic silni vročini, ki vlažna vsepovsod v državi, vse z zanimanjem sledi razvoju razmer v novi zbornici. Kako se bo pa končno položaj razpletel, se še ne da prerokovati. Vlada in stranke nočejo s pravo barvo na dan. Vse čaka. Skoraj gotovo pa je, da se pred jesenjo razmere ne bodo ugotovile.

— Na Ogrskem traja obstrukcija proti brambni postavi dalje. Kossuth in Justh sta se zopet našla in hočeta na vsak način preprečiti brambni zakon. Ministrstvo in vladna stranka pa še upata, da se bo dalo odstraniti vse težkoče in bo postala brambna predloga zakon. V ponedeljek dne 24. t. m. je imel v ogrski zbornici voditelj vladne stranke, grof Tisza, velik govor, v katerem je reklo, da se mora obstrukcijo streti.

— Na Hrvaškem bojo imeli, kakor se zanesljivo poroča, v kratkem nove volitve za deželnki zbor. Ban Tomašič hoče še enkrat poskušati srečo in spraviti skupaj mažaronsko večino.

— Italija je sklenila, da še bolj utrdi italijanske trdnjave ob Jadranskem morju, kakor so že, Stroški so proračunjeni na 6 milijonov lir.

— Na Balkanu vre in se kuha dalje. Prihajajo najrazličnejša poročila, ki si mnogokrat nasprotujejo, tako, da pravega položaja ne pozna nihče. V Turčiji sami vladajo hudi strankarski boji, in sedanje ministrstvo se vzdržuje le z največjo težavo. Iz črnogorsko-turške meje prihajajo poročila o novih bojih. Črnogorski prestolonaslednik Danilo odpotuje v Petrograd in druge prestolice s posebnim navodilom črnogorskega kralja glede na albansko vprašanje. Poroka se tudi, da raste napetost med Turčijo in Grki. Po zadnjih poročilih ojačujejo Grki število vojakov na meji.

— V Perziji divja zopet vstaja. Prejšnji šah Mohamed Ali, ki je moral pred dvema letoma zapustiti deželo, se je nenadoma zopet vrnil in hoče zasesti prestol. Med njegovimi pristaši in pristaši sednjega, še-le 13letnega kralja, je prišlo do bojev.

— Na otoku Haiti je vzbruhnila revolucija. Poroka se že o raznih grozodejstvih, toda natančnih poročil še ni.

Razne novice.

Duhovniške spremembe. Na novo nastavljeni so gospodje semeniški duhovniki kot kaplani: M. Krajanec v Središču, F. Slana pri Sv. Lenartu v Slov. gor., Mihael Umek v Vuženici, A. Veranič kot drugi ka-

plan pri Sv. Petru pri Radgoni, M. Verzelak v Jarenni, P. Živortnik v Št. Ilju v Slov. gor. Prestavljeni so naslednji gospodje kaplani: F. Lorbek iz Male Nedelje na Pilštanji, Vladimir Cepuder iz Kapele v Dramlje, A. Lassbalter iz Dramlje na Višem, Mihael Golob iz Št. Ilja k Novicerki, J. Kavčič od Sv. Benečika v Slov. gor. k Sv. Juriju ob juž. žel., Peter Pavlič od Sv. Lenarta k Sv. Benediktu v Slov. gor., M. Agrež iz Koprivnice k Mariji Snežni, J. Cvetko iz Solčave v Koprivnico, Janez Luskar z Belih Vod kot prvi kaplan k Sv. Petru pri Radgoni, A. Kuhar iz Središča v Solčavo, J. Topolnik z Vidma h Kapeli. — Za župnijo v Artiče je prezentiran č. g. Anton Bolkovič.

Imenovanje. Pisarniški oficijant L. Kurnik pri mariborskom okrožnem sodišču je imenovan asistentom v Celovcu.

Iz odvetniške službe. Gospod dr. Josip Leskovar, odvetnik v Mariboru se preseli s 1. avgustom t. l. s svojo pisarno iz Gospodske ulice št. 15. na Grajski trg v hišo g. Sepeca, I. nadstreje.

* **Osebna vest.** Naš štajerski roják g. sodnik Jos. Lenart je prestavljen iz Kranjske gore v Škofjo Loko.

* **Dijaki na „Kat. shodu jugoslovanske mladične“.** Pozivljamo tem potom vse naše dijake brez razlike študij, ki se nameravajo udeležiti „Kat. shoda jugoslovanske mladine“ in reflektirajo na to, da jim preskrbi pripravljalni odbor prenočišča in obede, da se mu zglate najkasneje do 31. julija 1. l. Zadostuje dopisnica. Naslov: Pripravljalni odbor za „Kat. shod jugoslovanske mladine, Ljubljana, Katoliška tiskarna, III. nadstropje. Pripravljalni odbor jim pošlje potem posebne zglaševalne pole. Dijaki naj se torej ne zglašujejo potom župnijskih zaupnikov, ampak samostojno. Župnijske zglaševalne pole so odmerjene samo za zadnja dva dneva, dijaštvu mora biti pa v Ljubljani že v četrtek, dne 24. avgusta. Dijake-pevce prosimo, da se zglate takoj po dopisnicah „Slov. glasbenemu društvu Ljubljana“ (Ljubljana, Frančiškanska ulica) z navedbo svojega glasu. Društvo jim pošlje note za sv. mašo in druge skladbe. — Dijaški odsek pripravljalnega odbora.

Katoliški shod jugoslovanske mladine. Za nedeljo dne 27. avgusta bo vozil iz Maribora do Ljubljane, če se priglasi zadostno število mož in mladeničev, poseben vlak. Sprejemal bo udeležence od Maribora do Trbovlja. Kdor se hoče udeležiti ljubljanskega slavlja, naj to nemudoma javi S. K. S. Z. v Mariboru, da se bo vse potrebno ukrenilo radi posebnega vlaka.

Štajerski pododbor. S. D. Z. Radi „ljubljanskih čini“ je moral spremeniti štajerski pododbor S. D. Z. svoj program sledče: dne 30. julija Sv. Trojica v Halozah in Slovenjgradec, dne 6. avgusta Sv. Lenart in Trbovlje, dne 13. avgusta Gornjiograd, dne 15. avgusta Ptuj in dne 20. avgusta občni zbor v Celju. Prireditve v Konjicah dne 30. julija odpade. Slavna društva se naj blagohotno ozirajo na naše datume, da ne bo nepotreblne konkurence.

Mizarji pozor! V Gradcu so hoteli socialni demokrati vreči poštenje mizarje na cesto, samo zato, ker so drugega mišljenja. Ta grda nakana se jim pa ni posrečila. Danes so oni sami na cesti. Mojstri, ki rabijo delavce, jih ne marajo. Veliko jih je že zapustilo Gradec. Zmaga naša bo popolna, ako nam pride na pomoč še nekaj delavnih moči. Vabimo vas v tem trenotku, pridite sem! Delo je trajno, plača 48 do 56 vin. na uro. Kdor pride, naj naznani poprej na: „Sl. k. izobr. društvo „Kres“, Gradec, Prokopigasse 12, da poskrbimo nadalje. — Krščanski mizarji.

„Kres.“ Slovensko katoliško izobraževalno društvo „Kres“ v Gradcu se iskreno zahvaljuje plemeniti rodbini Gselman v Hočah pri Mariboru, katera je v teknu enega leta darovala „Kresu“ 25 K. Bog jo naj živi!

* **Liberalcem** je strankarstvo prvo, narodnost pa zadnje. Poglejmo liberalce, zbrane pri polnih čašah rujnega vinca, kako trkajo na zdravje domovine, kujejo skupno slovensko stvar v deveta nebesa, biti hočeo edini pravi narodnjaki, a kak je v resnici njih narodni čut, nam najlepše svedočijo njih odurni napadi na skupnost jugoslovanskih državnih poslancev. Primorski slovenski poslanci, ki znajo pač trezneje misliti kot liberalci okrog „Slov. Naroda“, „Jutra“, „Nar. Lista“ itd., so se združili s slovenskimi in hrvatskimi poslanci v skupen jugoslovanski klub, takozvani Hrvatsko-slovenski klub. A ta skupnost, ta potrebna sloga liberalcem ne prija. Ubrali so po svojem liberalnem časopisu sramotno gonjo razdirjanja. Voditelja trž. Slovencev, dr. Ribarja, napadajo in pretijo celo, da C. M. družba ne bo smela več podpirati slovenskega šolstva v Trstu iz edinega razloga, ker se je dr. Ribar pridružil poslancem, ki so bili izvoljeni na katoliškem programu S. L. S. Taki so liberalci!

* **Liberalno gospodarsko delo.** Na sokolskem izletu v Središču dne 16. t. m. je govoril tudi dr. Kukovec. Spozabil se je ta liberalni general tako daleč, da je napadel našo stranko, češ, da dela proti „gospodarskim narodnim napravam“. Tako je govoril general one liberalne stranke, ki je

27. julija 1911.

SLOVENSKI GOSPODAR.

pisarno.. Pred nekaj dnevi je krožilo po naših listih neko dr. Kukovčeve pismo, v katerem iztiruje v imenu Lastnega Doma od neke stranke izposojeno, a vknjzeno glavnico z določilom, da se mora plačati dotično svoto tekom enega tedna v njegovi pisarni. Iz tega je posneti, da so liberalnim advokatom razne gospodarske zadruge zato tukaj, da jim spravljajo ljudi v njihove pisarne. To je tako čudno — da ne rabimo drugega izraza — narodno-gospodarsko delo, in so ga zmožni samo liberalci.

* **Vročina.** V zadnjih dneh vlada silna vročina. Nikakega vetra ni in vročina postaja že neznotorna. V senci štejemo po 30 do 35 stopinj Celsija, kar je zelo veliko. Na deželi se hudo pozna suša. Celo za gorice je marsikje že preveč topote. Vse željno pričakuje dežja, ki bi ohladil vzdih in namočil razsušeno zemljo. Tudi od drugod prihajajo poročila o silni vročini. Zlasti v velikih mestih, kakor na Dunaju, vlada vročina, kakoršne že ne pomnijo. Poroča se že o več slučajih solnčarice, radi katere se je mnogo oseb onesvetilo, več jih je celo umrlo. Kakor se pa glase zadnja vremenska preročevanja, še ni pričakovati pojemanja vročine v prihodnjih dneh.

* **Uvažuje!** Smo v času, ko nas lahko vsak hip zadenejo vremenske nezgode, zato se nam zdi u mestno, izpregovoriti par besed v uvaževanje. Če se kaj zgodi, potem podpora in odpis davkov ne pade z neba, ampak vso stvar je treba odločno prijeti v roke in dregati. Samo, kdor svojo škodo javi načaneno pri županstvu in potem tudi dela na to, da se škoda oceni, lahko računa na pomoč. Kdor tega ne storiti, ta naj se potem nič ne hujuje čez županstva in čez poslancke, kajti zakrivil je sam, če nič ne dobi.

Mariborski okraj.

m Maribor. Slovensko krščansko-socialno delavstvo se je tudi začelo gibati ter zahtevati svoje pravice. V soboto, dne 22. julija zvečer se je vršil v Tkalcem gostilni v Studencih protestni shod slovenskega delavstva proti napadu industrijev in bogatih tovarnarjev na delavsko zavarovanje. Govoril je Franjo Žebot iz Maribora. Delavstvo je z zanimanjem sledilo govornikovim izvajanjem. Shodu je predsedoval gosp. Bende. — V nedeljo, dne 23. julija predpoldne pa se je vršil enak shod mariborskega delavstva v dvorani Kat. delavskega društva. O starostnem zavarovanju in posebej še o nakani liberalnih tovarnarjev, ter o protidelavskem stališču socialnih demokratov, je razpravljal urednik Kemperle. Končno je bila sprejeta ostra resolucija z zahtevo, da se naj vpelje starostno zavarovanje splošno za vse delavstvo v mestih in na deželi. Z uspehom zborovanj smo lahko zadovoljni.

m Sv. Križ nad Mariborom. Pretečeno nedeljo, dne 23. t. m. je bilo pri nas zopet živahno gibanje. Predpoldne se je vršil velevažen gospodarski shod, na katerem sta poročala nadrevizor VI. Pušenjak o razvoju in pomenu zadružništva in gospodarskih organizacij, poslovodja Žebot pa o delovanju in ciljih Osrednje zadruge za povzdigo živinoreje in vnovčevanje živine v Mariboru. Oba govornika sta govorila strogo poljužno in ju je ljudstvo z zanimanjem poslušalo. Shodu je predsedoval domači župan g. Galunder. Isti dan popoldne pa se je zopet pokazala naša vrla mladina. Pri našem kmetu Pipušu se je vršila veselica z dvema igrami, petjem in govor. Posestilo je prireditev mnogo občinstva ter tudi g. nadrevizor Pušenjak z gospo soprogo. Vse se je prav izvrstno obneslo. Slava naši vrli obmejni mladi!

m St. Ilj v Slov. gor. Naš, na cerkvenem, kakor na narodno-izobraževalnem polju vrlo delujoči in priljubljeni č. g. kaplan, je prestavljen od tod k Novi cerkvi pri Celju. Bralno društvo, naše mladinske organizacije, Marijini družbi, sploh vsi slovenski Šentiljčani, kličemo g. Golobu za vrlo delovanje skozi tri leta v prid našega ljudstva: Hvala tisočera!

m Sv. Ana na Krembergu. Dne 23. julija t. l. se je vršilo pri nas slovesno blagoslovilje društvene zastave Veteranskega društva. Te slavnosti so se udeležili sosednja veteranska društva. Odzvalo se je povabilo z lepo zastavo Veteransko društvo od Sv. Jurija ob Ščavnici. Po dokončani slavnosti je peljalo domače Veteransko društvo vsa povabljeni društva daleč proti večerni strani in jim tam pokazalo — lepo okinčano klet. Sv. Ana stoji na slovenskih tleh. Ljudstvo je v veliki večini narodno zavedno. Žalostno je bilo torej slišati, ko je donela samo nemška komanda, nemški pozdravni govor ter je igralo hraštovje listje veliko vlogo. Četudi smo tukaj jezikovne meje, vendar jezik materni pa moramo spoštovati.

Trotkova. Tukaj so se vršile občinske volitve. Izid je ugođen. Volilci so se udeležili v obilnem številu. Posebno gre čast volilcem III. in II. razreda, kateri so si izvolili same odlične može, in je bil dne 10. t. m. izvoljen enoglasno za župana Franc Kocuvan.

m Za dijaško kuhišnjo v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Ogrizek Fr., župnik 4 K; posojilnica v Št. Ilju 10 K; gostje na gostiji Jak. Štuheca v Stari vesi 7 K 24 vin. Vsem darovalcem Bog plati.

m Makole. Velika veselica, ki se je vršila predzadnjo nedeljo, se bo to nedeljo zopet ponovila v polnem obsegu. Po veselicu občni zbor podružnice „Slovenske Straže“. Vse uljudno vabi odbor.

Ptujski okraj.

p Vurberg. Dne 7. julija je prišel dopis v „Slogi“ o preteklih volitvah. Med drugim se tudi trdi, da je vurberški organist razširjal vest, da dr. Ploj nori in da ga zdravijo trije doktorji. To je nesramna laž!

Naj mi dopisnik to dokaže in naj mi imenuje osebo, proti kateri bi jaz izrekel te besede. Mogoče se je dopisnik sanjalo o tem, in potem je mislil, da je res slišal čez Ploja tako govoriti. Ni moj namen, koga obrekovati in trositi laži po časnikih, to znajo samo sloga in liberalci, ki zabavljajo čez duhovnike, krščanske može in poštene mladeniče. Če si dopisnik misli, da se budem jevil, ako me v „Slogi“ napada, se zelo moti, saj vsak pošten človek ve, da liberalci napadajo vse, kar je poštene in krščanskega. To pa potrijuem, da sem bil vedno za Kmečko zvezo in sem ljudem priporočal našega vrlega kmečkega kandidata, sedaj poslanca g. M. Brenciča. Da bi pa jaz govoril takšne besede čez dr. Ploja, to je grda laž. Če hočete biti vi sloga in liberalci odkritosrečni, kako se v tem dopisu izgovarjate, da ste mirno priporočali svojega kandidata, si morate pač vest izprašati, ker ni bilo vse tako, kakor sedaj pišete v „Slogi“. Zasmehovali ste našega kandidata s tem, da je priprost kmet in da smo mi tako peumno, da volimo kmetavzara za poslanca. Ali je takšno zasmehovanje poštene? Povedal bi vam lahko še marsikaj, pa za sedaj naj bo dovolj. Drugokrat si pa bolje premislite, kaj boste pisali v časnik, da ne boste tako očitno lagali, ker laž ima kratke noge. — Anton Fanedl, organist v Vurbergu.

p Sv. Lovrenc v Slov. gor. Kakor vsako leto, bo tudi letos v pondeljek na dan sv. Ignacija dne 31. julija 1911 tukaj sejem za govejo živino, kateri obeča obilen obisk pridajalcev in kupcev živine. Zato na sejem dne 31. julija t. l. k Sv. Lovrencu v Slov. gor.

p Sv. Barbara v Halozah. Dopisnik „Straže“ ne ve, kje imajo liberalci svojo faro. Jaz pa vem in tudi povem. Faro je pri malem novem Florjanu. Toličko v informacijo.

p Sv. Barbara v Halozah. Od novega Florjana. Nastopili so vroči, pasji dnevi, in doba kislih kumar, zato se je zdaj našim liberalcem začela že skoraj pamet mešati. Če vidijo kje kakega klerikalca, začnejo besneti nad njim in takoj tuhtati, kako se bodejo maščevali. Najbolj imajo v želodcu gg. župnika, kaplana, in k temu mora priti tudi zmiraj zraven organista. Bati se je, da kakemu zagrizenemu liberalcu kateri teh treh ostane v želodcu, da bode še celo treba operacije. Nekoga dne grem malo na sprehod, in kaj najdem na svoje veliko čudo! Ne vem, ali bi povedal ali ne, a budem vseeno. Našel sem Komarjev dnevnik, ki ga je gotovo oni dan zgubil, ko so liberalci hoteli aranžirati napad nanj, a se jim ni posrečilo. Komar se še dobro počuti, ker jeza mu nič ne škodi. V dnevniku je pa napisano med drugim sledeče: „Ko frčim nekega vročega julijskega popoldneva med vrbjem, vidim kaplana z Brezovca, ki ga je popolnoma premagala vročina. In oj groza! Z „grčaka“ je gledala ptujska giftna krota, žalostna je bila, jaz pa firbčen, jo hočem malo ogledati, in skoraj bi me bila požrla, ker lačna je bila zelo. Pa kaj, mislim si, imam želo, pa jo budem že premagal, če mi bode huda predla. Zletim bliže in pogledam ji malo v drob. Notri najdem celega vč. g. Vogrina, Berka, Jürčina, pa še neko Tončko, dalje pa nisem mogel več gledati, strah me je začelo biti, pa jo odfrčim naprej, misleč, to mora biti zelo huda stvar, da ima žive ljudi v sebi, da bi le mene ne imela.“ Dnevnik je zelo obširen, pa bom še celega prečital in prepisal, na kar ga budem že vsem ljudem razglasil. Za ta čas pa zdravstvujte, dragi čitatelji! — Romar.

p Stoprce. Liberalne plojaše je sedaj sram, da so se tako nesmrtno osmešili s svojimi pripravami za proslavo Plojeve zmage in bi radi sedaj s par. 19 vse spravili s sveta. Kot prvi se je lotil tega nevhodnega dela gostilničar Vrabič in popravila takole: „Ni res, da se je veselica 9. julija priredila na čast Ploju, resnica pa je, da se je priredila na čast sv. Cirilu in Metodu kakor vsako leto. Ni res, da pride sam Ploj! Res pa je, da še on za veselico vedel ni. Ni res, da so baje piva že poslali dne 10. junija en poln voz. Resnica pa je, da je pivo Vrabič kupil v Poličanah. Ni res, da bi muzik in strelbo že na 18. junija ali pa 25. junija imeli pripravljeno. Res pa je, da ni bilo nobenkrat pripravljeno. Ni res, kar poslanci pravijo, da je Vrabič že dobil podporo! Res pa je, da Vrabič ni dobil nobene podpore. — Stoperce, dne 15. julija 1911. — Ignac Vrabič.

Rogatec. Novi zvonovi. Ko se je meseca septembra l. 1898 pri tukajšnji nadžupnički cerkvi zvonilo preljubi naši rajni cesarici Elizabeti, je počil srednji zvon. Ker zaradi raznih zaprek ni bilo mogoče izpopolniti prejšnjega zvonjenja, je cerkveno predstojništvo začelo nabirati radovoljne prispevke, ki so do leta vtoliko narastli, da se je moglo naročiti novo zvonjenje. Isto je vila tvrdka I. Grassmayr pri Ljnomostu na Tirolskem; obstoji iz 4 zvonov z glasovi e, fis, gis, h, tehta skupaj 2489 kg in stane na 8 tisoč kron. — Zvonovi so došli dne 13. junija l. 1. v Rogatec, kjer so bili začasno shranjeni v skladnišču na železniški postaji, dokler niso bili dan pred blagosloviljem spravljeni na prostor pred cerkvijo. Zelo se je, da bi se blagoslovitev zvonov vršila 2. julija, ker pa so se prevzeti Nadpastir od 1. do 12. julija mudili na birmovanju v Novocerkovškem in Konjiškem dekanatu, je bil za to slavnost določen 16. julij, praznik Karmelske Matere božje.

V ta namen so dne 15. julija s popoldanskim vlakom premilostljivi gospod knezoškop navzlic svoji utrujenosti in bolehnosti dospeli v Rogatec, prijazno pozdravljeni že na Grobelnem od obratnega vodja Ročke železnice, g. Mil. Malenica, na naslednjih postajah pa od duhovščine in vernega ljudstva, tako zlasti na Slatini, kjer so se Jim razen domačih in tu-

ih ondi se nahajajočih duhovnikov poklonili gg.: polvelnik vojaškega zdravilišča polkovnik Franzl, podpolkovnik Pušnik in ravnatelj dr. Mully. Izredno sijan je bil sprejem na Rogaškem kolodvoru. Tukaj je nadpastirja v imenu mladine med dvema vrstama belo oblečenih deklic pozdravila gdc. B. Jelovšek, in poklonili so se Jim gg.: vodja Ptujskega okr. glavarstva dr. Evg. Netoliczka, župan K. Ferschnig, načelnik okrajnega zastopa dr. Fr. Schuster, začasni vodja sodnije pl. Ohm-Januschowsky, davkarski upravitelj K. Ferschnig, notar Strafella, poštar Sporn, načelnik gasilnega društva stotnik Ziehgrosser, višji logar Hollmann, Žandarm. stražnomojster Leskovar, cerkveni ključar Kolterer in drugi, ki so bili večinoma tudi drugi dan pri slovesnosti ves čas navzoči. V trgu, ki je bil ves v zastavah, Jih je pozdravila šolska mladina po učenki Dan. Glinšek.

V nedeljo, dne 16. julija, so prevzvišeni vladika ob osmilj zjutraj služili sveto mašo, potem pa pred cerkvijo po Škofovskem obredniku posvetili ali krstili nove zvonove, prvega v čast sv. Jerneju, farnemu patronu, drugega v čast bl. Devici Mariji, tretjega v čast sv. nadangelju Mihaelu, in četrtega v čast presv. Sreči Jezusovemu in sv. Antonu Paduanskemu, ter so sproti razlagali zbrani množici vernega ljudstva pomem galijivih obredov pri blagosloviljenju zvonov. H koncu so za prevzvišenim blagosloviteljem zastopniki raznih stanov med udarci na nove zvonove izražali upanje in željo, da bi oznanjevali novi zvonovi župljanim veselje, srečo, mir, edinost. — Vrnivši se v cerkev, so premil, knez na podlagi besed nedeljskega evangelija: „In Jezus jih je blagoslovil“ s pridižnico z živo besedo razložili vernikom pomen zvonov, da namreč oznanjujejo čast božjo, opominjajo in svarijo krščansko ljudstvo, žalujejo za rajnjimi in povijejo slovesnost naših praznikov. Z zahvalno pesmijo „Tebe Bog vsi hválimo“ in z zakrmentalnim blagoslovom so proti 12. uri opoldne zaključili slovesnost, ki je na nas vse napravila mogočen vtip in za katero Jim bomo vedno iz srca hvaležni!

Dne 17. julija zvečer so prvokrat zadoneli zvonki novih zvonov iz stolnih lin in so nas vzradostili po svoji milini in po svojem blagoslovu. Enoglasna sodba izvedencev in vseh župljyanov je, da zvon vsak zvon svoj glas močno, muzikalično jasno in polno, in da je vse zvonjenje nenavadno čisto ubranlo. — Naj nam novi zvonovi vselej kličej: Sursum corda — kvišku sreca!

p Sv. Bolfenk pri Središču. Nekaj dni po volitvah sem šel zvečer iz svojega vinograuda domov skozi vas Vitan. Vse je bilo mirno in počivalo v nočnem spanju. Le na koncu vasi je še v neki hiši brlela luč. S stare hruške se je slišalo petje ponočnega ali mrtvaškega ptiča: čuk, čuk, čuk, ki je naznajanjal propad liberalnega kandidata. V lunini svetlobi zapazim tik ceste na kovačnici pribit papir z napisom: Podpora je tu. Misel mi sine v glavo, da jo morebiti že delijo, ker se sveti tako pozno v noč. Stopim proti hišnemu oknu in gledam. Po sobi hodi gor in dol mož srednje postave, držeč se z rokami za glavo ter venomer vzdihi: nič in zopet nič; hu, hu, zastonj sem si brusil pete, zgubili, zgubili smo, o joj, o joj. — Jaz pa Vam, dragi mož, svetujem, da ne žalujete preveč, da Vas ne spravi Vaša politična žalost v prerani grob. Bodite potolačeni ter se veselite, da Vam je ostal smodnik, s katerim ste namenili streljati na čast Plojevi zmaggi. Smodnik pa si čuvajte za občinske volitve. Če Vas pa še tam obišče Vaša starata prijateljica zguba, tedaj pa le korajno nabasajte topiče in bum, bum na ne-srečno zgubo, ki vas pri vsakih volitvah obišče, morebiti začenete še zmago. Zdaj pa le mirni bodite, ne hladite si svoje jeze nad poštenimi ljudmi. Jamčim Vam, da prej ne dosežete nič, dokler ne postanete odločen krščanski človek, kakor so vaši bratje in sestre. — Popotnik.

p Sv. Trojica v Halozah. V nedeljo, 30. julija po večernicah priredila naše „Gospodarsko in brahalno društvo“ v prostorih g. J. Beline pri cerkvi veselico z gledališko igro „Trije ptički“, katero bodo uprizorili gg. visokošolci slov. dij. zvezze. Na vsporedu so tudi podnečeni govor, petje, godba in prosta zabava. Možje, žene, fantje, dekleta Zg. Haloz, vsem vam je dana s tem nova prilika, da v svojo izobrazbo nekaj koristnega in zabavnega slišite in vidite, vsem prijateljem ljudstva in poštene zabave pa priložnost, kaj dobrega storiti. Na mnogobrojno in veselo svidenje od vseh strani!

p Sv. Trojici v Halozah. Dne 30. jul. se vrši dijaška veselica pri Sv. Trojici v Halozah in ne pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., kakor je bilo čitati v zadnji številki.

Ljutomerski okraj.

1 Sv. Jurij ob Ščavnici. Za dni 26., 27. in 28. t. m. določen tečaj za kmetijsko knjigovodstvo se v sled pomanjkanja priprav preloži na 16., 17. in 18. avgusta 1911. Tečaj se vrši v Čitalnici pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Predaval bodo tajnik Kmetijske družbe, g. Hole. Ker brez potrebnih tiskovin ni mogoče dovršiti tečaja, zato naj tisti kmetovalci in kmečki sinovi, ki želijo obiskovati tečaj, priložijo prošnji za sprejem 2 K, za vse potrebno 3 K 50 vin. najpozneje do 5. avgusta t. l. — Prosilec dobe brezplačno hrano opoldne, aka zo isto pri podružnici pravočasno prosijo. Začetek tečaja vsak dan ob 8. uri zjutraj.

1 Sv. Križ na Murskem polju. Lepo slovesnost bomo obhajali pri nas dne 30. julija, namreč praznik sv. Ane, kakor je že od nekdaj pri nas navada. Ob 9. uri bo običajna procesija z Najsvetejšim. Potem bodo vč. g. dekan Ljutomerski Davorin Jurkovič blagoslovili zopet nov kinč za našo farno cerkev, namreč 7 novih, krasno slikanih gotičnih oken. Nato sledi slovensa pridiga in slovesna sv. maša pri oltarju

Celjski okraj.

Volitve v začetku trgovcev za sodni okraj Celje so se vršile dne 23. t. m. Izvoljeni so bili v odbor z veliko večino samo Slovenci; načelnik je postal gospod Polanc iz Petrovč, podnačelnik pa je gospod Artman iz Št. Jurija ob južni železnici. Navzoči poslanički trgovci, na čelu jih znani Pečuh iz Gabrja, so se zamen razburjali. Občnega zbora se je udeležil tudi poslanec dr. Ivan Benkovič kot član zadruge.

Gospodinjski tečaj na Teharjih se vrši od 1.-15. avgusta v gospodinjski šoli č. šolskih sester. Stevilo udeleženj je omejeno na 24. Za hranjo treba plačati 20 K, pouk in stanovanje je brezplačno. Vse Dekliške zveze so dobro poziv, da izberejo zavečno mladenc in jo pošljajo na tečaj, da bo potem lahko doma v Dekliški zvezi poročala na poučnih shodih o tečaju. Naj udeleženke javijo svojo udeležbo najzajdne do nedelje dne 30. julija gospodinjski šoli v Teharjih, pošta Štore. Lanski gospodinjski tečaj je veliko koristil in oskrbel mnoge Dekliške zveze z gospodinjskimi poučnimi govorji. Naj isti sad obrodi tudi letošnji tečaj. Posebno tiste Dekliške zveze naj pošljajo udeleženke, ki še jih lani niso.

Zalec. Dne 23. t. m. smo imeli pri g. Niedorferju dvojno zborovanje: eno politično, drugo pa nepolitično.

Politično zborovanje je sklical Slovenska kmečka zveza. Poročat je prišel državni in deželni poslanec dr. Korošec o politični situaciji, kakoršna je v domovini in državnem zboru. Na predlog predsednika gospoda Zupanca se je izreklo poslancem Sav. doline popolno zaupanje.

Nato je bil občni zbor „Slovenske Straže“, na katerem je govoril član osrednjega vodstva S. S. g. dr. Hohjec o obrambnem delu. Med splošnim oddobravanjem je dokazal veliko hinavščino liberalcev, ki na eni strani proglašajo cirilmotodarijo za nadstrankarsko, a na drugi strani ravno sedaj hujskajo proti podpori, ki jo daje ta družba tržaškim Slovenem, ker sta se dva tržaška voditelja na Dunaju pridružila našim katoličko-narodnim poslancem.

Gospod provizor Schreiner je dal poročilo o delovanju podružnice, ki je vrlo vršila svojo naloge. Potem je gospod Zupanc z navdušenimi besedami zaključil občni zbor.

Obojno zborovanje je bilo dobro obiskano. Navzoči so bili trije gospodje župani: Koren iz Petrovč, Plik iz Griz in Ušen iz Št. Petra. Mnogo gostov je bilo tudi iz Št. Pavla. Prostori za zborovanje nam je veliko dobro prepustil zopet gospod Niedorfer, za kar mu bodo izrecena iskrena zahvala.

c Iz Polzeli. Neki dopisnik „Nar. Lista“, ki ne bodalec od mežnarjev, ker stika po nepotrebem po župnišču in mežnarji, imenuje v nekem grdem dopisu nas pristaše Kmečke zveze in Koroševe volilce zaničljivo „hribovce“. Dobro, velja! Mi smo torej visoko zgoraj, vi pa globoko spodaj. Zatorej pa mi hribovci polzelski, in nam se pridružijo vsi hribovci Savinjske doline, ki so v pretežni večini proti vam dolinarjem, zaorimo s svojih hribov, da se bo vsa dolina stresla in vaše hlačke zraven: Živila Kmečka zveza, živel dr. Korošec, živila krasna, od 13. junija 1911 naprej dvakrat krasna Savinjska dolina in njeno zavedno, katoličko-narodno prebivalstvo, ki je strlo liberalnemu zmaju glavo za zmiraj. Na planinci solnce sije, zato se vam mi hribovci dobre volje smejimo, ker se vlači pri vas črna megla, posebno po Ločici — mi hribovci lahko dihamo, ko plačujemo tako malo davka, vi pa zdihujete pod davčnim bremenom, posebno ločiški veleposestniki. Kako se nam smilite z vašim generalom vred, katerega je vranska sodnija povabila za en teden na kašo in ričet. Govori se, da ga bo v tem času neki učitelj iz same hvaležnosti, da je bil vsikdar tako goreč zagovornik učiteljske stranke, posvečeval v branju, ker je pač le malo sitno, če general ne zna brati. No, trdo bo sicer šlo, pa saj za liberalca zadostuje, če pozna le črke i-a, ter zna krepko po „črnih“ udrihati, pa je „naprednjak“, in velja celo za generala „Narodne stranke“ na Polzeli.

c Podvin. Ker dopisnik v „Nar. Lista“ po svojem okusu opisuje „slabe“ Polzelane, so tudi nekateri Podvinčani tako srečni, da se jih spomni. Mi čestitamo vsem, koje „Nar. List“ graja, kajti koga hvali, že vemo, da je s Štahlnom kaj v sorodu, kar pa mi nočemo biti. Veseli nas, da nam liberalci nimajo kaj posebnega in resničnega očitati. Imamo pa v Podvinu nekoga mladeniča, h kateremu prav pridno prihaja človek, ki je velika nesreča za Polzelo. Čudno se nam zdi, da ni zvedel, ko je vendar že prišel pozvedovat za naše grehe, da so mati, ki nosijo neko čudno ime, rekli o neki katolički materi, „da bi le tri hudične porodila.“ Kaj ne, kako olikano in silno napredno. Naj bo to zadost za danes. Če nas boste klicali še na boj, smo vedno pripravljeni; papirja in žrnila imamo dovolj, gradiva pa še več.

c Vojnika. Zadnjo nedeljo, dne 23. t. m. smo imeli čast, poslušati prva dva govornika iz našega, še-le 2 meseca obstoječega Izobraževalnega društva. Nastopila sta en fant in eno dekle. Oba sta se dobro obnesla, posebno za prvi nastop. Nastopile sta tudi dve deklamatorici, ki ste tudi dobro rešili svoje vloge. Tako je prav. Le po začrtani poti naprej, draga mladina vojniška; saj smo tako veliko zaostali za drugimi! Torej na svodenje čez mesec dni!

c Gomilsko. V naši vasi prebiva v najemu neki vsakdanji dñinar, splošno imenovan „Penclnov Honza“, ki se je začel zadnji čas vsiljevati s svojo ne-

slovnico slovenščino in svojo otročjo politiko za nekakega poglavarja nekim tukajšnjim fantom. Svojo neutešeno jezo bruha vedno in povsod, kjer mu je ledana prilika, na takozvane Korošce. Ali ubogi mož naj vendar pomisli, kako je pred nedavnim časom s svojo boljšo polovicu prosačil okoli sedaj tako osovraženih Korošcev za prostor za svojo živino, in ti mu ga niso odrekli, ampak so se usmilili njega in njegove živine, ki bi vsled hudega mraza gotovo poginila. In ti Honza sedaj plačuje svojo hvaležnost s tem, da delaš sovraščvo med sosedi, sovraščvo med vaščani, ki so se vedno med seboj ljubili, a tvoj jezik je zasejal v tem času že toliko prepirov v naši mirni vasi, da človeka kar groza spreleti. Torej budi pameten in miren, pa pusti stvari pri miru, o katerih nimaš niti pojma, opravljal rajš svoj dinarski posel naprej in se brigaj za svojega prvorjenčka. Kar ti pa še ostanete gmotnih sredstev, pa si kupi klobuk z navzgor zavihanimi kraji, da se bodemo lahko pogledali iz oči v oči.

c Gomilsko. Jako spoštovana, ugledna in splošno najbolj obiskana gostilna na Gomilskem je pač Voykova. In to gostilno je napadel neki puhloglavec v „N. Lističu“, češ, da toži ondotna gostilničarka, da ji ne gre več „kšeft“ izpod rok, ker več ne obiskujejo gostilne liberalni „pobi“. Resnici na ljubo pa se mora povedati, da je omenjena gostilničarka iz srca vesela, ako ne pride v njeno gostilno noben liberalni „pobi“, ker so delali ti samo prepire in odvračali mirne goste. Hodijo naj ti ljudje v „narodne“ gostilne, kjer se toliko razumejo na narodnost, kakor zajec na boben. Drugič več o narodnih gostilnah in takozvanih beznicah.

c Braslovče. Četudi so že spoznali naši liberalci, da smo mi veliko pametnej volili, jih vendar poraz boli in peče v dno duše. Bolj zagrizeni so šli še tudi v Žalec, da se tam izjokajo in si vsaj malo pozdravijo svoje ranjeno srce. Mnogi pa, da dajo duška svoji jezi, napadajo ugledne volilce, ki so letos prvi volili z nami, češ, da so izdajice in jih pri vsaki priložnosti žalijo. Čudno se nam zdi, da ravno oni, ki povsod povdarijajo svobodo, ne pustijo svojemu bližnjemu, da bi storil kakor bi sam hotel in naredil to, kar za pametno spozna. Nikar naj se vam čudno ne zdi, da zapuščajo previdni možje stranko, katera se je že ustanovila zato, da naredi razpor med Slovinci, katera je gospodarsko zavožena, katera izgublja s svojim neumnim delom mandat za mandatom. Ne žudite se, da vas zapusti, kdo je zares naročen, ker še zadnja volitev v Braslovčah je pokazala, da Nemci in nemčurji so vsi z vami, oziroma vi z njimi, in povsod postaja ta zveza tesnejša. In kdo je olikan, mar bo tako pristranski, da ne pusti prosto govoriti tudi drugemu kandidatu ter hoče na nasilen način preprečiti to, kar je vsakemu državljanu dovoljeno. Ne, naši možje, ki imajo tretzno začrtano svojo pot in ki samozvestno stopajo v življenje, ne je sram biti pristranki, ki ima za svoje slavlje pripravljenega osla, ž njim nočemo imeti prav nič opravka, ker vedo za pregovor, ki pravi: „Povej mi, s kom se pajdaši, in povedal ti bom, kdo si.“ — So možje v Braslovčah, ki smo jih upoštevali še takrat, ko niso z nami volili, ker bili so pametni, bili so premišljeni, in kot taki smo vedeli, da bodo prej ali slej med nami, ker globoko misleč in dober gospodar ne more storiti drugače. Ne čudimo se, da so zavoljo teh napadov začeli nekateri resno misliti na svoje obrtnike in druge koncesijonare naprave, ker vedo, da je škoda, nositi naš denar onemu, ki nas prezira in žali. Za čast naših krščanskih, slovenskih, pametnih mož, pa bomo vedno pripravljeni se potegovati, naj bo našim nasprotnikom prav ali ne.

c Dobrnat. Pa še vendar nismo najzajdni mi Dobrnat. Vedno je kaj novega. Komaj je prinesel „Slov. Narod“ žalostno (?) vest, da gre ljubi naš Fric Firm v Št. Jur ob Taboru robo prodajat tamošnjim liberalcem, že izvem zopet eno novico, tako silno žalostno (?). Čez dve leti bo na Dobrni vse drugače, so prerokovali naš občinski tajnik. Kakšna škoda, da naš mnogočaslužni in vsestransko delujoči tajnik ne bo vžival te spremembe. Jug ga bo namreč odnesel daleč, daleč proč od nas, da ne bo od njega ne duha ne sluha več. Ali vas, dragi bralec, ni presenetila ta novica? No, to pa ni lepo, da ste Dobrnatani takoj trdorsčni ljudje, da vas prav nič ne gane to tužno (?) poročilo. Prav tihu vam povem na uho: mene tudi nič ni ganilo. Bolje prej, kot pozneje! Z žalostnim srcem se ga bo spominjal vsak slovenski Dobrnat. Saj še ni pozabljen in tudi ne bo pozabljen 19. svečan 1911, ko je v sredi posilinemcev prav slovensko izjavljalo, da hoče vedno delati za združenje slovenske in nemškatarske stranke. Nepozabljena ostane nedelja pred občinskim volitvami, ko je vprito slovenski mož rekel malomarno: „Meni je vseeno, ali zmagajo Slovenci ali nemškutarji.“ Vedel bi povedati še več takih in enakih slučajev, pa rajši neham, ker me pri spominu na nje zgrabi srd in ogorčenje. Slovenska Dobrnat mu samo kliče: Pojd in ne dojd več!

c Dobrnat. Tukajšnje toplice so letos prav dobro obiskane. Nič ne straši topičarjev domače ljudstvo, kakor je pisal podli in lažniji dopisnik v „Sl. Narodu“ v začetku tega meseca. Mirno se sprehajajo gostje po lepih nasadilih in vživajo naravno krasoto kraja. Vsi gosti, celo iz plemenitih robin, hvalijo tudi tukajšnje ljudstvo, kako se vede mirno in dostojno. Seveda lažniji kljukcev je v svoji strankarski strasti razrazil tukajšnje ljudstvo, ker je pisal v isti list, da je kamenjen in pož vsakdanji kruhi tukajšnjega katoličkega ljudstva. Aha, nekoga dobrnskega, v neresnicah naprednjaka silno boli in peče, ker se ravno njegovi

najboljši zavezniki pokazali pri letošnjih volitvah svojo oliko v surovih napadih z nožem, trganjem slovenske zastave, zmerjanjem, psovanjem itd. Sedaj bi paradi ta grda dejanja zvalili na katoličko ljudstvo. Tvoj material je samo laž. Sram te bodi, lažnivec!

c Dobrnat. „Kaj bo, kaj bo sedaj z nam,“ stoka Blažičev Anzek! „Kaj pa se je zgodilo, za božjo voljo,“ vprašajo ga sočutno oče Mihl? „Kaj še ne veste žalostne novice? — „Kakšne novice,“ vprašajo s strahom oče Mihl? „Naš vzor in naše veselje, naš prejubljeni Fric nas bo zapustil,“ pripoveduje z jokajočim glasom Anzek. „Kdo nas bo sedaj učil, govoriti zoper slovenske „klerikalce“, zoper slovensko občino in kmečke odbornike? Kdo bo dal sedaj za pijačo, ko bo treba zopet agitirati za napredno stranko. Oh, oh, jojmene! Vse je fuč! Umrl bom same žalosti! Kako bi tudi ne? S Fricom gre iz Dobrnat začnji prijatelj naše čiste slovenske stranke, ki bo sedaj moral napovedati konkurenčno.“ — Opazovalec.

c Galicija. Naša župnija, ki spada pod občino Velika Pirešica, je dobro volila pri zadnjih državnih volitvah. Le vas Završ se je pokazala najslabšo. Vzrok je pa ta. V tej vasi se bere ptujski „Štajerc“, ki prihaja k štirim posestnikom. Ta vas je pa tudi tako srečna, da ima že kar na prvih štirih liberalna stranka svojega zaupnika, znanega Naraka, ki je ob času volilnega boja, čeravno je dobre poleure oddaljen od vasi, prisopihal skoro vsak dan s celiim kupom „Nar. Lista“ in s plakati za kandidata Roblek v vas, namesto da bi bil doma svoj nad vse lepi hmelj privezoval k hmeljovkam. Sedaj ga pa skorovski tisti jezno gledajo, ki jih je načarbal, da bo Roblek zmagal, Korošec pa prepadel. Završanom pa svetujemo, naj ne bodo drugokrat tako lahkoverni ter se na ne dajo voditi od ljudi, ki speljujejo samo na led, češ, mi bomo zmagali, potem pa propadajo. Upamo, da se pokažejo prihodnji v drugi luči. Otresite se pa tudi ptujskega „Štajerca“! To ni list za naše ljudstvo, ampak za neumne backe, in takšni vendar nečete biti vi. Da pa ne pozabim, moram omeniti še to, kako neumni so štajercijanci. V nedeljo sem slišal enega, ki je pravil, da je po nekaterih krajih Savinjske doline pobila toča, tudi nekaj po naši občini, da je napravil dr. Korošec za kazensko. Ljubi „Štajerc“, nauči vendar svoje napredne (?) backe, da ne bodo tako trapasti in vraževerni. Sploh pa vladala po naši občini veselje nad porazom liberalizma, in naši nagađivji „klerikalci“ se smejejo vsem onim, ki so trobili v nasprotni rog, in o Žalčanih se je jela peti že pesem.

c Galicija. Ko se je vršil volilni shod pod županovim kozolcem na Pernovem dne 11. junija, je bilo zbranih mnogo moških in žensk ter so mirno poslušali kandidata dr. Korošca. Prišlo je tudi nekaj žalskih razgrajalcev na shod ter so začeli po malem razgrajati, kričati in vpititi: „Živio Roblek!“ Pa tudi nekaj domačinov se jim je vsebovalo na limanice. Med temi je bila tudi neka Pepka, ki je veden vplila: „Živio Roblek!“ Ko se je pa vršil shod ob 3. uri popoldan pri Ježovniku za Roblek, peljala se je s svojim očetom na shod. Ko je med drugimi govoril vpokojeni župnik Sattler, je vsa radostna poslušala in veden pozneje ga je hivalila. Nelepe stvari je pa govorila čež dr. Korošec in njegove volilce; posebno pa zabavljala čež fante Bralnega društva, nekaterim tudi naredila žabje ustnice.

c Dramlje. Poglejmo še enkrat, kako prazen je Jarnovičev program, „na hoče po svojih močeh delovati v blagor in korist za izboljšanje teptanega in toliko zaničevanega kmečkega stanu.“ Na Jarnovičev marof proti cesti je nekdo med volitvami zapisal hubodne besede: „Klerikaleci so izdajalci kmečkega stanu.“ Ako bi bil Jarnovič količaj odkritosrčen prijatelj kmečkega stanu, bi takih zaničljivih besed na svoji steni eno uro ne trpel; pa on jih gleda in jih pusti že drugi mesec. Škodo od njih ima on. Ž njimi odganja zaničevane ljudi od svoje trgovine. Za trenotek bi Jarnovič ne smel teh grdih besed imeti na svojem mestu, tem bolj, ker je šolski ogleda, te lažnive besede pa pohujšujejo Šolarje, ki jih vsak trenotek berje. „Klerikaleci“ nismo izdajalci kmečkega stanu, ampak mi se trudimo za njegove pravice pri volitvah, pri davnih, šoli, izobrazbi. Glasovali smo za zmožnega poslance, ki je vnet za vero, slovensko narodnost in gospodarstvo. Odrinili smo z veliko večino kandidata, kateremu ni mar za delo, vero, vinogradike in polajšanje v šoli. Jarnovič ve, da je temu tako, in vendar pusti z zaničljivimi besedami na svoji steni cele mesece v mladini vzbujati sovraščvo zoper pravne kmečke prijatelje. — Se ne boste, učitelji, nič zoper to ganili v imenu Šolarjev? Ali vam je po volji, da se na enem vašem stanovanju z zgornjimi besedami že toliko časa zaničuje stotine faranov-volilcev, na vseh stanovanjih pa z živio-klici ali pa s plakati povzdiguje nezmožnega tujca-kandidata?

c Dramlje. Jarnovič fotograf. Od goda svete Magdalene je na Jarnovičev marof narisana silno grida podoba dr. Korošca. Nekaj metrov od nje je ves čas od volitev opisana naša fotografija, da smo klerikalni izdajalci kmečkega stanu. Kdo je oboje načekal, se ne ve; vemo pa, da trpi Jarnovič oboje na svojem poslopju. Očitno zaničevanje nas mu je po volji. Odgovoren je za vse, dokler ne bo zbrisano. Pomisli naj, ali bo dobro za njegovo trgovino, ker pusti očitno zaničevati že drugi mesec 208 volilcev in zdaj še njihovega poslanceva?

c Dramlje. Prosesijo na Ljubečno so imeli liberalci na Cirilovo nedeljo iz Dramlje. Kar ima rumeno kriči v sebi, je hitelo z brzovlakom mimo Dobja, še celo stari Svetelšek. Znamenje pred procesijo je nosil tisti, dozdaj silno nesrečni mož, ki je štiri leta vsako

nedeljo ravno med prvo službo božjo trpel ravno tri četrt ure na strašnem protinu v nogah, pa je zdaj za daljno pot v Ljubečno čudežno ozdravil. Opravilo na Ljubečni je vodil možak, ki je na Roblekovem slovitem shodu 25. maja ravno takrat sedel za župnikom, ko je nekdo tega tako pod rebra mahnil, da je padel iz očra. Propovedniki so govorili večinoma klerikalne reči: Korošec ne sme na Dunaju ust odpirati, duhovniki pa niti v cerkvi zoper protiversko politiko. Ta sklep je primeren. Žalec in Ljubečna na ravnini se razločujeta po legi od Oljske gore; razločevati se mora tudi liberalna naredba od Kristusovega povelja: Pojdite in učite vse, kar sem vam zapovedal! — Mežnarja ali odbornika tistega društva, ki bi naj obešalo zanaprej duhovnikom v Dramljah razun obleke še nagobčnik na usta, sta po poročilu „Nar. Lista“ postala š. ogleda Jarnovič in načelnik Mastnak. Konec sporedu na Ljubečni je bil slab. Roblek ni dal za piščico. Naj ga koklja brcene!

c Pernovo. Sopoga tukajšnjega vaškega župana je kaj pridno agitirala za volilni dan pri kozolcu ali pa kje blizu pota. Na zidu hiše je bil nov Roblek lepak, prilepil ga je bil baje nadstrankar, sedaj vdovec ženin.

c Šmarje pri Jelšah. Pravi kinč Šmarja in posebnost Štajerskega so kapele, sezidane ob trdi poti na strmi severni strani Sv. Roka. Kdo je bil v Šmarju, pa si jih ni ogledal? Vsako leto prihaja tje, posebno ob Veliki maši (15. in 16. avg.), na tisoče in tisoče pobožnih častilcev Marijinih in sv. Roka, pa tudi mnogo letoviščarjev in gostov iz bližnje Rogaške Slatine. Vsakdo se rad poda po hribu navzgor, da gleda lične kapele in kapelice, občuduje lepe in posmisljive stenske podobe in zre v velike kipe, predstavlajoče trpljenje Gospodovo, ter da se raduje na blizu 400 metrov visokem hribu nad krasnim razgledom v Savinjske planine, na Konjiško gorovje in Pohorsko pobočje, na Boč, Donati in hrvatski Macelj ter na posavske gore in prelepo obdelana polja in vinske gorce okrog in okrog. Cerkev sama pa napravi blagodenjen vtis krasotice med cerkvami iz 17. stoletja. Kapele so v teku časa že mnogo prestale in izgubile na svoji lepoti; vsled mokrote, vetrovja in drugih nezgod so začele podobe ginevati, je zidovje razpadalo in drevje jih je hotelo čisto zarasti in zakriti. Žalostno smo opazovali vse to, sram nas je postajalo bolj in bolj, da bi nam s časom izginil ta dragoceni spomin na naše, za lepoto hiše božje vnete prednike, in vroča želja se je polastila vseh faranov, da se kaj stori. Začelo se je veselo gibanje. Da se ohrani ta spomin plamteče ljubezni do Kristusovega trpljenja in velika posebnost našega okraja, so se začeli nabirati prostovoljni doneski za popravljanje in prenavljanje in se zanimajo za vso važno zadavo tudi najboljši faktorji: cerkvene in posvetne oblasti. — Vsled navdušenega in požrtvovalnega prizadevanja in pod osebnim vodstvom vč. g. dekanu bodo vse kapele in tudi sv. Rok v novi prikupljivi obleki, ki so jim jo dali slavni mojstri iz Ljubljane, Maribora, Ljutomera in celo iz laškega Vidma, pozdravili svoje romarje, ki bodo prihiteli tu sem iz različnih krajev v sredi letosnjega avgusta.

c Trbovlje. V nedeljo, dne 23. t. m. je ďalo trboveljsko Veteransko društvo blagosloviti svojo društveno zastavo. Od blizu in daleč so prihitela veteranska društva k tej slovesnosti in se udeležila službe božje na prostem. Vse cerkvene obrede so izvršili g. nadžupnik iz Laškega, dr. Franc Kruljc, kateri so nam v prekrasnem govoru na podlagi avstrijske zgodovine pokazali, da je zastava avstrijskemu vojaku vedno bila in tudi mora biti sveto znamenje. Kumica novoblagoslovljene zastave je bila milostljiva gospa celjskega gospoda glavarja barona Müllerja, ki je bil tudi navzoč. Po slovesnem nagovoru g. blagoslovitelja se je oglasil g. načelnik trboveljskega. Veteranskega društva ter se zahvalil javno milostljivu gospoj kumici in gospici, ki je pripela trak na zastavo. Gospoda blagoslovitelja, ki je kot zastopnik sv. Cerkve izvršil najimenitejše delo na novi zastavi, še omenil ni. Tedaj sem se pa res moral sramovati svojega nevojaškega tovariša, ki ni vedel, kaj tirja vojaški ponos. Ali je bil tako zmeden, ali je delal to namenoma, vojaško to ni bilo! Vojak ne sme biti zmeden, nelepo pa tudi ne sme ravnati. Vojak mora nastopiti kot kavalir, ne pa kot strankar. Svetujem torej načelniku, da prečita Dienstregelma I. Teil, ker drugače bo vedno omađeževal veteransko zastavo, kakor jo je na dan blagoslovitve. Veteranci bodimo vojaki, ne pa pristranski! — Veteranec.

c Laško. Zanimanje za naše Izobraževalno društvo vedno bolj raste. Dan za dnem pristopajo novi člani. V nedeljo po prvem opravilu nastane cela vojska v kaplanijski lopi za časnike. V nedeljo je prišla neka ženica malo prepozno in pi dobila „Slovenskega Gospodarja“. „Sedaj bom pa gotovo kregama doma,“ je menila sama pri sebi in je šla. Mladenci Teršek je daroval že veliko knjig. Zadnjič je prinesel „Zlato knjigo“. Mladenci, mladenke, pridite in poglejte, kaka je ta „Zlata knjiga“.

c Sv. Jedert nad Laškim. Dolgo sem čakal, da bo kak bolj spreten rešil iz pozabljalosti slavno pravdo zavoljo fižolnic, katero so izbojevali naš g. nadučitelj Pukmeister pred laškim sodiščem. Ker se nobeden boljši ne oglasi, bom pa jaz okornež to slavno pravdo zapisal. Naš g. nadučitelj se menda radi pravdajo. V tem so se baje že tam na Kembljnu, ali kje so že bili, skazali. Četudi navadno izgubijo in morajo sami plačati stroške, so vendar pred kratkim dobili dve pravdi radi fižolnic, in da vam čisto po sodniško povem, rešili so svojo čast, ki je bila omađeževana s fižolnicami. Neko ubogo ženico, ki ni imela zagovor-

nika, in celo krajni šolski svet so vgnali v kozji rog s tistimi fižolnicami, katere so jim prinesli šolski otroci. Proti razsodbi g. sodnika seveda jaz ne morem nič ugovarjati, če so tisti, ki so izgubili pravdo, zádovoljni. Jaz samo pribijem, da so g. Pukmeister gvinjali pravdo in fižolnice. Le mimogrede opozorim slavni okrajni šolski svet na to dobljeno pravdo, da tudi ta izreče nadučitelju priznanje, ker zna tako praktično poučevati kmečke šolarje, „kak“ pridele je fižol najbolj. Pa ja ne boste šli zopet tožiti, gospod Pukmeister? To niso pisali g. župnik, to je pisal en „kukumeister“.

c Ksaverij v Savinjski dolini se je izkazal z dopisom z dne 2. t. m. v 31. štev. „Nar. Lista“, kar bi imel biti odgovor „Slov. Gospodarja“ štev. 28. Toda viža, katero so zažvrgoleli kar trije ksaverjanski štiglici, ne sodi na tekst „Slov. Gospodarja“. Velika neubranost liberalne izobraženosti se kaže v „Nar. Listu“, kakor priča res za olikane liberalce od nadučitelja Joža Terčaka do učitelja Naceta Strmeckega z vsemi Štiglici vred sledče značilne besede: „Časnikarski obrekovalec“, „umazani dopisnik“, „časnikarsko bevskanje je pasje“. Zdaj Vas, ki ste podpisali Ivan Štiglic, Jožef Laznik, Fr. Hudohmel, Fr. Slatinšek, Iv. Žverko, Ivan Štiglic mlajši, Anton Štiglic, Fr. Podbrežnik, Ign. Stermecki, Ivan Fužir, vprašam, odgovorite, ali ni res g. nadučitelj Terčak bil na dan volitve navdušen za Verdnika? Ali ni bila res bitka na Stražah in sta bila zraven Terčak in Jerman? To je pisal „Slov. Gospodar“ in to je resnica, ki jo potrdijo sodniški akti v Gornjem Građu in Celju. Kdo je potem časnikarski obrekovalec? Kdo umazani dopisnik? Čegavo pisanje časnikarsko bevskanje? Odgovorite, in potem se bomo še-le zmenili za Vaša „največja dobrotnika Terčaka in Kolencu.“ In poslednji, to je Jermanov očanec so se pokazali zelo velikega dobrotnika tudi svojim plavcem letos na dan volitve, kar lahko povedo na Ljubnem Rezarjev očka. Želite torej Ksaverjanci še bolj natančnih poročil, jih vam podamo; bodo pa bolj zgodovinska kakor omenjena psa. — Neksaverijanski požarni brambavec.

c Gornja Savinjska dolina. Kakor se sliši, bomo imeli v kratkem nove volitve v okrajni zastop za okraj Gornjigrad. Zato že sedaj opozarjam vse naše somišljenike, sploh vse volilce, naj si izberejo iz svoje srede može, kateri bodo delali res v korist našemu kmetu, ne pa liberalnemu učiteljstvu. Delati se tudi ne sme več tako, kakor do sedaj, ko pisar pri okrajnem zastopu, Podbrežnikov Franc, pobira zavarovalnino za neko židovsko zavarovalnico. — Odbornik okraja:

c Izobraževalno društvo v Celju priredi v nedeljo, 30. julija po polne ob 3. uri pri „Belem volu“ v Celju igro „Najdena hči“. Med odmori udarja društveni tamburaški zbor.

c Savinjska dolina. Savinjsko okrožje Z. S. D. ima v nedeljo, dne 30. jul. ob 11. uri v Petrovčah svojo redno sejo. Prosit se, da odbornice okrožja zanesljivo udeležijo seje, ker so važni razgovori na dnevnem redu.

c Dobrna. V nedeljo, 30. julija po večernicah ima podružnica Slov. Straže svoj občini zbor v občinski uti. Vsaka slovenska hiša naj pošlje svojega zastopnika. Na svidenje!

c Sv. Peter na Medvedovem selu. Pri nas bo v nedeljo 30. jul. ob 3. uri popoldne pri župnikovem čebelnjaku poučeval o čebelorejji, čeb. pot učitelj g. Ivan Juraničič. Čebelarji, domači in iz vseh sosednjih župnij, pridite polnoštivalno na ta shod.

c Šmarjeta pri Rim. topica. Bralno in tamburaško društvo v Šmarjeti priredi 13. vel. srpanja ob 4. pop., na vrto gostilne pri Pakeriju. Ogeče, veselico s tem-le vsporedom: gledališka igra „Ne kliči vraga“, deklamacija, šaljivi prizor, godba iz Laškega trga. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Slovenjgraški okraj.

s Št. Janž na Vinski gori. Tako neznosne in naravnost neverjetne razmere, kot pri naši občini, ne vladajo menda nikjer po širni slovenski domovini. Napisali bi lahko celo zgodovino izza časa strahovlade sedanjega župana in njegovega tajnika, znanega Cvikelna. Ni čuda, da ljudstvo ničesar bolj ne želi, kakor novih občinskih volitev, kjer se bode enkrat storilo konec sedanjim neznosnim razmeram. Doba sedanjega občinskega odbora je sicer že potekla meseca aprila, in kakor čujemo, je na ponovno dreganje okr. glavarstva že tudi imenik sestavljen, vendar naš župan noče razpisati novih volitev, ker ve, da se bliža konec njegovi vladi in da bo moral županski stolec prepustiti drugemu, zmožnejšemu nasledniku. Odborniki, kar je treznejših, so se že sami naveličali hlajčevati sedanjemu županu in njegovemu adjutantu, prodajalcu Cvikelnu. Ker se ljudje norčujejo iz sedanjega občinskega po sili zastopa in ker naš mogočni župan noče vsled smrti nekega odbornika vpoklicati njegovega namesnika na izpraznjeno mesto, storila je polovica odbornikov soglasen sklep, da se ne bo več udeleževala sej. Vsled tega ste bili že dve seji neslepčni, ker odborniki ystrajajo pri svoji besedi. Kako se je sklepal pri zadnji seji dne 23. t. m., ko ni bilo nadpolovične večine, bomo še pisali in govorili pri pristojni oblasti. Slavno e. kr. okrajno glavarstvo pa vprašamo: hoče li narediti kmalu konec neznosnim razmeram, ki vladajo v naši občini ter pospeševati novo volitev?

s Gradišče. Dan 13. junija je bil za naše liberalce strašno nesrečen, ker jim sv. Anton ni prinesel združevanja, temveč strašno bolezen na njihovih možganih. Oni niso pogoreli samo s svojim kandidatom, ampak so si opekli tudi možgane, in sedaj v svoji nemogli ječi neumno klatijo okrog sebe, kakor zver, katera je v zadnjih vzdihljajih. Sedaj si ne vedo drugače ohladiti svojih strašanskih opekl, kakor da si vzamejo za ruzilo kar ženski spol. Izmisli so si namreč vsakovrstne grde in zelo nesramne laži. Na-

ši liberalci in štajercijanci morajo imeti pač neznan-sko široke goltance, da so po sreči zamogli spraviti tako debele laži iz svojih ust, ker jim niso obtičale in se na njih niso zadavili. Sliši se tudi, da je nek mož iztuhtal neko nespodobno in gnusno pesem, s katero si misli zaslužiti še kakšen frakelček. Svetovali bi mu, da naj bi raje zložil in pogruntal pesem o svoji preteklosti, ker je v kratkem času zagospodaril tako lepo in obširno posestvo. Sicer bo pa ta grda in nesramna pesem, kakor tudi nekatera laži, še imela s sodnijo opraviti. — Kaj pa g. nadučitelj Majcen, ali odobravate to pesem ali ne?! Med drugimi neresničnimi novicami so začeli liberalci pregrevati staro laž, da sta Julijana Gril in Anton Jarc dobila od g. dr. Verstovšeka po 100 K, nekateri pravijo celo 300 gld. Sedaj je še-le jasno, zakaj je posojilnica pri Sv. Dušu poslala okrožnico Juriju Gril (Hekerle), v kateri se zelo hvali njeno dobro stanje, kakor tudi uljedno vabi, da bi naj svoje prihranke pri njej naložil. Liberalcem se je gotovo zahotel po tistih izmišljenih stotakih, katere je po njihovih lažeh žena Jurija Gril dobila za svojo agitacijo. Našim liberalcem mora pač huda presti, da začnejo prosjačiti pri pristaših K. Z. Mi pristaši K. Z. smo stokrat na boljšem, ker smo od naših liberalcev popolnoma neodvisni in nikdar od njih nič ne potrebujemo. Vi liberalci, prijateljsko združeni s štajercijanci, pa le lažite in udrihajte po Juriju Grilu in njegovi ženi, ker to njima dela pri poštenih ljudeh le ugled in čast. Vedite pa, da ju od njenega prepričanja ne spravite s svojim neolikanim napadanjem in z ostudnimi lažmi niti za en las. Povem pa vam tudi, da je zmaga našega priljubljenega drž. poslanca g. dr. Verstovšeka njima v veliko ljubeš pliča za njuno agitacijo, kakor če bi bila v resnici prejela tisti stotak.

s Smartno ob Paki. Naši liberalci so postali zadnji čas srboriti. Evo vam: V eni izmed zadnjih številk „Narodnega Lista“ napada neki dopisnik našega zaslужnega župana M. Pirtoška, češ, da se čudi, kako moremo imeti Pačani tega starokopitneža za župana. Ja, ja! Kaj ne g. dopisnik, bolj bi ustregli Pačani tvoji častihlepnosti, ako bi za župana tebe izvolil. Gotovo bi z že znanim liberalnim gospodarstvom zavozil občinsko gospodarstvo na kraj propada ter bi bil v napravljanju dolgov pravi naprednjak. — Zoper v drugi številki „Nar. Lista“ psuje pristaše Km. zveze, ki so bili na volilnem shodu v Ročici in Gorenjah, za backe. O — le počasi, ti liberalče! Bil sem tudi jaz na teh shodih ter sem videl same izobražene in zavedene kmete, kar so pokazali tudi na dan volitve z glasovnicami v roki: namreč 177 za dr. Verstovšeka. Dragi liberaluhu! Torej backov med nami ni, pač pa so na vaši strani, in tisto blato, ki ga v nas mečete, se drži vaše liberalne dlake. Dokaz temu so nam prinesle tudi minule državnozborske volitve, kajti od 29. glasov, namenjenih vašemu kandidatu Werdnigu, je bilo veljavnih le 24 glasovnic. Torej, kje so backi?

s Smartno ob Paki. Krajni šolski svet se tem potom iskreno zahvaljuje vsem p. n. darovalcem, ki so s prispevki v blagu ali pa z denarnimi sredstvi pripomogli, da se je zamogla šolska mladina ob svojem izletu dne 19. t. m. na Oljsko goro primerno po-gostiti. — Zajedno se čuti krajni šolski svet dolžnega izreči toplo zahvalo gg. učiteljem Krajnem in Pilihu ter gdč. učiteljicama Puc in Fister za požrtvovalen trud, katerega so imeli, da so nam pripravili prijeten vžitek ob dovršenih deklamacijah in otroških igrah šolske mladine. — Franc Steblonik, t. č. predsednik.

s Kaplja pri Arvežu. Dne 27. junija je zadela našo občino velika nesreča. Okrog 11. ure predpoldne je prihrula nevilita s točo tako grozovito, da niti najstarejši ljudje ne pomnijo kaj takega. Mnogim posestnikom je podrlo hlevska poslopja, posebno so pa prizadeti pri drevju, katerega je nekaterim okoli 3 do 10 oralov lesa popolnoma uničilo. Škoda je torej res velika, posebno ker ima naše ljudstvo glavni dobječek od lesne trgovine. Že dne 30. junija je poslanec dr. Verstovšek storil potrebne korake pri glavarstvu in namestniji glede naše občine, a dne 16. julija se je pripeljal nalašč iz Dunaja, da se še bolj osebno prepriča glede škode, katero si je ogledal. — Po sv. marši okoli 11. ure je priredil prvi shod Slov. kmečke zveze, katerega se je udeležilo do 300 kapeljskih kmetov. Shod je otvoril tukajšnji organist Franc Borovníšek; nato se je izvolil predsednik shoda domaći župan g. Koprivnik, kateri je podal besedo državnemu poslancu g. dr. K. Verstovšku. G. poslanec je razvил program Kmečke zveze, zahvalil se za glasovne, katere so mu dali volilci pri volitvi, ter nas poučil, kako se moramo raynati, ako nas zadene še kakka uima. Razpravljajte je tudi o deželnem zboru in o gospodarstvu nemške gospode v Gradiču, ter pridjal, da bodo slovenski poslanci tako dolgo obstruirali, dokler slovenskim spodnještajerskim krajem ne obrnejo boljšega lica. — Ljudstvo se je pojavljalo izrazilo o delovanju naših poslancev, posebno svojemu državnemu poslancu dr. Karolu Verstovšku je bilo hvaležno. Tako se je sijajno obnesel prvi shod Slov. kmečke zveze tik pred nemškim trgom Arnfelsom. Ni bilo nobenega ugovora od nobene strani, čeravno priroma k nam cela truma „Štajerc“ vsako soboto, in to po zaslugi starega Ditingera. Ljudstvo pa ne verjame ne „Štajerc“, ne Ditingerju. — Meseca septembra pridemo drugi shod Slov. kmečke zveze.

s Marenberg. Že pred več leti so kupili pri nas poklicani slovenski faktorji prostor za slovensko šolo, a šole niso postavili, ampak prostor prodali občini. Zdaj kupuje že skoraj dve leti Ciril Metodova družba primeren prostor za slovensko šolo; toda Bog ve,

če bo kedaj izrastla iz zemlje v Marenbergu slovenska šola. Kakor se da sklepati iz neumornega (!) pričadevanja, nikdar.

s Marenberg. Se enkrat vabimo slovenski marenberški mladeniči vse Slovence iz domače in sosednjih župnij, da prihite v nedeljo v velikem številu na našo veselico, ki se vrši ob 3. uri v posojilniških prostorih. Ob lepem vremenu bo veselica na vrtu. Prvokrat nastopimo mladeniči z večjo igro „Čevljar“ in si želimo obilne udeležbe, ker je čisti dobiček namenjen za zastavo Marijine družbe, okoli katere se hočemo zbirati v bodoče.

s Remšnik. Prireditev tukajšnjega Izobraževalnega društva dne 16. julija t. l. se je dobro obnesla. Kljub temu, da je začelo kmalu popoldne močno deževati, se je vendar zbralo mnogo občinstva iz domače in iz sosednjih župnij. Posebno moramo omeniti ljube in neustrašene nam goste iz Mute, ki so v obilnem številu posetili deloma na vozovih, deloma s koleksi našo prireditev ter s tem pokazali, da še bije v žilah obmejnih Slovencev zavedna slovenska kri. Omeniti moramo vrle udeležnike iz Brezna, Marenberga, Vuhreda in Kaplje, ki so prišli pomagati utrijevat slovensko misel ob nemški meji. — Najprej se je vršil občni zbor društva; c. g. župnik Podvinski iskreno pozdravi vse navzoče, posebno drž. in dež. poslanca g. dr. Karla Verstovšeka, omeni, da se je g. poslanec žrtvoval, da je prišel ta dan k nam, kajti še-le prejšnjo noč se je pripeljal z Dunaja, a je imel že isti dan dopoldne lepo zborovanje na Kaplji, popoldne pa je še prišel z urednikom g. Kemperle čez hribe v najhujši plohi k nam, toda še isti večer se je moral odpeljati zopet nazaj na Dunaj k državnozborskemu zasedanju. Iz poročil posnamemo, da društvo gmotno ne stoji ravno na čvrstih nogah; knjig se je prebralo nad 300, časnikov nad 1100; prebirali so se časopisi: „Slov. Gospodar“, „Straža“, „Naš Dom“, „Slovenec“, „Bogoljub“, „Glasnik“ itd.; priredili sta se dve gledališki predstavi in dvojno predavanje. Nato se je volil odbor, v katerega so bili izvoljeni: Kozjak Janez, predsednik; Podvinski Anton, podpredsednik; Helbl Jurij, tajnik; Gril Adolf, njegov namestnik; Zavratnik Ferdinand, blagajnik; Hiter Alojzij, njegov namestnik; Krežat Anton, knjižničar. — G. poslanec da gospodarjem najprej nekaj navodil, potem pa navdušeno in prepričevalno govoril, kako starši lahko brez skrbi prepričajo svojo mladino našemu društvu, kjer se skuša skrbeti za pošteno izobrazbo. Glasno pritrjevanje je sledilo njegovemu izvajanju. Prosimo g. poslanca, da bi še večkrat prišel k nam! — Predstava igre „Čevljar“ je izborna vspela; klub temu, da imajo mladeniči v poletnem času sedaj mnogo težkega dela na polju, so vendar vstreljali ter si prikrajšali potrebnih počitek, da so se ne ravno lahkih vlog naučili, se v nje vživelj in tako svoje vloge zelo dobro in v splošno zadovoljnost rešili. Igrali so slediči mladeniči: Krežat Anton, Helbl Jurij, Helbl Lovro, Zavratnik Nande, Hartman Gašper, Lešnik Irga. Hvala jim za to igro! — Urednik g. Kemperle je v njemu lastni zgovornosti označil tri lastnosti, ki morajo krasiti zavednega slovenskega mladeniča, ter žel za to burno odobravanje. — Pomnoženi domači pevski zbor je zabaval občinstvo z lepo prednašanimi pevskimi točkami. — Tako je minul 16. julij t. l., in le želeti je, da bi se še večkrat sešli na ogroženi meji in drug drugega navduševali za naroda delo, bit in ponos.

s Šmartno ob Dreti priredi dne 6. avgusta t. l. blagoslovjanje novega gasilnega doma in brizgalne v zvezi z veliko slavnostjo. K obilni udeležbi vabi prostovoljna požarna brama.

Brežiški okraj.

b Pišece. Veselja dan smo imeli pretečeno nedeljo, ko smo obhajali slavlje slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda, katero je priredilo naše Kat. izobr. društvo. V krafkem, jedernatem govoru je orisal g. Franc Sparl od Maribora delovanje sv. bratov in njih započeto pot, po kateri moramo stopati za brambo naših narodnih in verskih svetinj. Temu je sledila z burnim smehom spremljana Šaljiva igra: „Kovačev študent“. Nadalje so nam še srečolov, Šaljiva pošta, licitacija, petje, godba in dr. krajšali že tako prehitro tekoče urice. Ogromna udeležba in poset naših vrlih sosedov Bizeljancev, Sromljanov i. dr. je živ dokaz, da še živimo in da nas še ni pohrustal sovražni zmaj. Zgoraj imenovano društvo se tem potom iskreno zahvaljuje vsem, zlasti daljnim gostom, ki so od vseh strani prihitali k nam in nam s svojim pohodom izkazali spoštovanje in ljubezen do enotnih ciljev. Le v skupnem bratskem veselju se rodi skupna vzajemnost, ki nas podžiga k skupnemu delovanju za naporno delo na našem katoliško-narodnem političnem polju. Z Bogom za narod!

b Brežice. Občni zbor podružnice „Slov. Straže“ v Brežicah, ki se je vršil v nedeljo, dne 16. julija ob 1/2. uri popoldne v prostorih g. Šketa v Sv. Lenartu pri Brežicah, nam ostane vsem v veselju spominu. Vrstili so se govor, deklamacije in krasne pevske točke, ki nam jih je zapel pevski zbor našega Izobraževalnega društva. Iz poročil tajnika in blagajnčarke se razvidi, da naša podružnica gotovo ni med zadnjimi. Pristopilo je zopet več novih članov. Soglasno se je izvolil zopet stari odbor. — Občni zbor se je zaključil s Šaljivim prizorom „Planšarica“, kateremu je sledilo še več pevskih točk. — Lansko leto smo dobili za ustanovni zbor podružnice „Slov. Straže“ občinsko dvorano, za kar gre vsa čast vrlemu g. županu Lapuhu. Letos se nam je pa prošnja obdala, ker zaradi županove bolezni vodi občino njegov namestnik. Zelo čudno je, da se ta mož, kateremu se

je poverilo toliko zaupanja, da komandirati od raznih Štajerciansko-liberalnih gospodekov. Pa brez zamere! b V Kostrivici se vrši v nedeljo dne 30. julija ob 3. uri popustanovni zbor podružnice „Slov. Straže“. Slavnostni govor govorovi č. g. župnik Fr. Gomilšek. Zavedni Kostrivčani in Kostrivčanke, vsi na ta zbor.

Grozen požar v Carigradu.

Požar je izbruhnil dne 24. t. m. popoldne, na dan narodne turške slavnosti, ob enem v predmestju Usuncar in Vesnešiljer ter se razširil čez noč tudi na mestne dele Ak Serai, Laleli in Vlanga. Ob 4. uri popoldne, ko je bila večina carigrajskev prebivalcev zaradi neznošne vročine v svojih stanovanjih, so opazili iz evropskega dela mesta in z gričev nad Perio, kjer stoje vile, v turškem delu mesta na 5 ali 6 krajih dim in v par trenotnih so stali celi deli mesta v plamenu. Do 5. ure zjutraj se je razširil ogenj že tudi na oni deli mesta, kjer stanujejo kristjani ter vpepel tudi ta del. O številu hiš, ki so pogorele, sedaj še ni mogče govoriti. Poroča se, da je zgorelo 10.000 hiš, pa bo najbrže to število nekoliko previsoko kljub temu, da so prevladovale uničenih delih mesta majhne hiše. Vsekakor pa je brezdvoma, da je pogorelo kakih 5000 hiš, med njimi tudi več mošej, več sol in ena cerkev. Posrečilo se pa je obvarovati ognja vojno ministrtvo in pravniško fakultetu. Vojški gasilci so se trudili s svojimi parnimi brizgalnicami in protostoljni tolumbadži so podirali hiše, da na ta način vsaj deloma omeje razširjenje ognja. Vse pa ni nič pomagalo. Delo človeških rok ni moglo ustaviti pogina in divjanja elementa. Bila je grozna razsvetljjava na narodni praznik, na dan zasedanja prestola po novem sultani Kismet! Ne zadržiš toka usode! To se je pokazalo tudi v Carigradu. Vse je namenjeno, vse naprej določeno. Gasilci se niso trudili preveč. Njih delo je bilo tu brezuspešno, ker je manjkal vode. Pa tudi prebivalci drugih mestnih delov so z mirnostjo gledali na pogin in se niso dali motiti v proslavi narodnega praznika. Pri nas bi vojaštvo odpovedalo v očigled tako velikanski nesreči slavnosti, v Carigradu pa so igrale godbe v parkih in vojne lajdje so bile vse v raznovrstnih lampijonih. Stolpiči in lampijoni so se zasvetili na večer v tisoč lučih in tlice v Peri so bile svečanostno razsvetljene. Zadaj pa je gorela baklja in rjovenje ranjenih se je razlegalo po ulicah, napolnjenih z gostim dimom. Ob 10. uri zvečer sta bila mestna dela Sulejmanje in Usuncaršija eno ognjeno morje. Turški vojni minister Mahmud Šefket paša se je pripeljal po noči v goreči del mesta, ker so mu sporočili, da gori hiša generalnega štaba, kjer imajo shranjene vse detailne načrte za vojno s Črno goro. Ostal je v gorečem mestu do zjutraj, ko ga je zadel goreč tram ter mu prizadejal hude opeklime in težko rano na obrazu. Vojni minister je izgubil mnogo krvi in živci so se mu pretresli. Prenesli so ga v vojno ministrtvo, ker ga za sedaj še ne morejo prepeljati na dom ali v bolnico. Njegova izguba, in naj bi tudi začasno ne mogel voditi poslov vojnega ministrtva, bi imela lahko za Turčijo nepregledne posledice ravno v sedanjih zamotanih časih. Mahmud Šefket paša je arabskega pokolenja in brez dvoma eden najboljših turških generalov. On je bil tužni povelnik vojaštva, ki je prišel v Carigrad, da ščití ustavo in je vodil vse takratne boje ter je že 2 leti vojni minister. — Ko je zvečer gorenj že velik del mesta, je stopil baje sultan na balkon in se razjokal. S priznanja vredno odkritosrčnostjo so mu baje državnički ob tej priliki razložili vzroke vseh nesreč. Padle so med drugim tudi besede, ki jih je baje izgovoril Hiamil paša: „Če se ne zgodi kak čudež, si najbrže zadnji sultan!“ Sultan je ves potrl. Splošno sodijo, da je bil ta požar demonstracija proti ustavi. Po mestu hodijo hode in objokujejo nesrečo (če ni to hinavščina?). Oblasti sodijo, da je bilo na delu najmanj 30 požigalcev, ki so zlasti nameravali uničiti vojno ministrtvo, kar se jim pa ni posrečilo. 12 požigalcev so že prijeli in jih bodo sodili po vojnem pravu ter brez dvoma obesili na visoke kole na Sultan Validovem mostu. Požar je zahteval tudi mnogo človeških žrtev. Govori se, da je poginilo v ognju nad 50 oseb, mnogo ljudi, med njimi tudi mnogo gasilcev, je ranjenih. Še-le, ko je bil požar vsaj deloma pogašen, je bilo mogoče pregledati celo opustošenje. Glavno ognjišče ognja, ki je pustosil v obliki velikanskega polmesca proti Bajazidovi mošči, je okrog džamije Laleli ter se razteza do Valenškega vodovoda ter do mošeje Mohameda II., na jugu pa do Marmarskega morja v okraj Kum Kapu. Pred tem polmescem stoji nepoškodovan veliki bazar, visoka porta, mošeja sultana Ahmeda in Agia Sophia. Pogorišče straži vojaštvo, vendar pa se je posrečilo nekaterim od strahu in groze polblaznim ljudem prodreti kordon in ti tavajo po pogorišču ali pa grebejo s prsti v zemljo, — izgubili so svoje ljube, ali pa iščejo izgubljene dragocenosti. Med požarom so se dogajali naravnost grozoviti prizori. Napol in tudi polnoma nagi ljudje so divljali po ulicah. Zdaj so prišli do vojaškega kordona, ki jim je zaprl pot, ker je gorela zadaj vsa ulica, metalni so se po tleh in rjoveli, zdaj je razneslo v tem ali onem bazaru, tu se je udrla strela. Nesrečni so běžali skozi gost dím, nekateri poskakali, brez dvoma zblaznili, v ogenj. Višoki častniki so vozili v paradni uniformi in z visokimi redovi na prisih v vozičkih svoje imetje po ulicah. Za Bajazidovo mošejo so postavili pogorelcem šotorišče. Tako je danes Carigrad zopet pozorišče enega največjih požarov. Že v letih 1714, 1755, 1808 so razsajali v ozkih, z lesenimi barakami napolnjenih ulicah strahoviti požari, in leta 1826 je pogorelo nad 6000 hiš, med njimi tudi poslaništva. Letos je uničil požar 6. februarja brzjavno postajo visoke porte ter

notranje ministrstvo in poslopja državnega sveta. 1. marca t. l. je uničil požar v predmestju Kutgunšku 120 hiš, 5. aprila je pogorelo v predmestju Kadiköi 300 hiš in so tudi ta požar zanetile zlobne roke. Končno je zgorelo dne 14. junija v Usküdariju 40 hiš. Največji požar pa je bil v letu 1870 in avgusta meseca 1. 1908, ko je pogorela polovica mesta in je poginilo v plamenih več sto ljudi.

Najnovejše.

Državni zbor. Poslanca dr. Ribar in Gregorin sta izstopila iz Hrvaško-slovenskega kluba. Klub šteje sedaj 27 poslancev. V seji državnega zabora dne 26. t. m. se je vršila debata o vprašanju draginje mesa.

Iz poštne službe. Poštna pomočnica Marija Kunšt je dobila mesto poštne ekspedientke v Podsrđi.

Iz pošte. Gdč. Ana Sternad je imenovana za poštno oficijantino pri pošti I. v Trbovljah.

Radi sejmov na Spočnjem Štajerskem so včeraj dne 26. t. m. poslanci S. K. Z. po zastopnikih Roškarju, dr. Benkoviču in dr. Verstovšku posrečevali v poljedelskem ministrtvu. Zahtevali so, da se odstrani razne ovire, katere hudo občutijo sejmjarji. Ministrtvo se bode takoj posvetovalo o teh zahtehah z namestnijo v Gradcu in nato storilo primerne vkrepe.

Porečilo o sejmu goveje živine v Gradcu

dne 20. julija 1911.

Prignalo se je skupaj 398 komodov in sicer: 100 volov, 89 bikov, 191 krav in 18 telet. Cene so bile sledeče: lepi dobro pitani voli 102 do 110 K, srednje debeli voli 94 do 100 K, suhi 86 do 92 K, biki 90 do 106 K, lepe pitane krave 80 do 94 K, srednje debele 66 do 78 K, suhe 60 do 66 K. Izvilo se je 204 komade in sicer: na Gor. Štajersko 62 komadov, na Sp. Štajersko 5, v Trst 57, na Nižje Avstrijsko 23, na Tirolsko 57. Tendenca: Prignalo se je 28 komadov več kot prejšnji teden. Cene so poskočile. Sejm za plemensko in voznino živino je radi živinske kuge, ki se jo pojavila zopet v nekaterih okraju na Štajerskem uradno prepovedan.

Listnica uredništva.

Brežice: Hvala. Dobili od drugod. — Gornjograd: Preveč osebno in tudi toživo; sicer pa je dotičnika že takoj zadel zasljeni kazen, od katere so tudi starši zadeči. — Polzela: Odstopili uredništvu „Nášega Doma“. — Pleterje, Letuš, Vojnik, Sv. Trojica v Halozah, Dobova, Št. Jurij ob juž. žel., Gradišče: Radi pomanjkanja prostora prihodnji. — Slivnica pri Mariboru, Planina, Sv. Trojica v Slov. gor., Škocjan, Št. Jurij ob juž. žel., Sladkagora: Za to številko prepozno. Pride prihodnji.

Iz celega sveta.

Sladkor podražen. Vsled suše v celi Srednji Nemčiji in na Češkem so na praškem sladkornem trgu cene sladkorja včeraj zopet poskočile za 1 K 10 v. Na sladkornem trgu v Hamburgu in Magdeburgu so cene sladkorja vnovič narastla za 50 pfenigov.

Na hripcnosti je obolel sv. oče papež PiX.

Potres na Ogrskem so zopet čutili v Temešvaru in Kečkemetu. Prebivalstvo je pobegnilo na ulice. Bila sta dva potresna sunka. V občini Szent Andras je bil potresni sunek takoj močan, da se je zrušil zvonik.

Požar na Bledu. O požaru, ki je silno razburil Blejčane, nam poročajo: Še ni pozabljen velikanski požar pod Gradom, pa je zopet napravil ogenj na Bledu, topot na Mlinem, veliko škodo in povzročil velikansko nevarnost. Če bi bil pihal veter, bi bila nesreča velika. Bilo je že blizu 2/7. ure v soboto 22. t. m., ko se je začelo nenadoma kaditi iz hiše štev. 48. Kmalu se je tudi zasvetilo; hiša je bila v ognju, ki se je v najkrajšem času polotil tudi sosednje hiše. Mahoma je bila vsa vas pokoncu. Iskre so švigale na vse strani in vse bližnje vile so bile v nevarnosti. Požarne brambe v okolici so sicer kmalu prihitele in delale zelo požrtovalno, vendar je imela tudi najbližja brizgalnica precej daleč do pogorišča in ogenj bi se bil nedvomno zelo razširil, če ne bi bili takoj domači in tuji začeli nositi vođo, prazniti hiše in pomagati, kjer se je dalo. S pomočjo požarnih bramb iz Ribnega in Bledu, pa iz Gorij in iz Koroške Belje se je potem po trdem delu posrečilo lokalizirati požar in preprečiti večjo nesrečo. Požar so najbrže zopet zakrivili otroci z neprevišno igro.

Ubogi ameriški milijonarji se je že obupujejo, ker jih država nadleguje z obdavčevanjem. Petrolejski kralj Rockefeller se razburja, ker so davčne oblasti cenile neko njegovo hišo v Clevelandu na 13 milijonov kron ter prisega, da ta hiša ni niti petinko te svote vredna. Napram nekemu poročevalcu se je izrazil tudi milijonar, da je to „izžemanje“ bogatih ljudi popularno, da pa pomenja toliko, kakor če bi ubili kokoš, ki nam leže zlata jajca, z namenom, da dobimo iz trupla še eno jajce. Rockefeller nadalje grozi, da se bodo ameriški bogatini izselili v Anglijo, Francijo in Nemčijo, če bo še nadalje trajal ta davčni sistem izžemanja. Drugi veliki milijonar, kralj bakra, Clark, je nezadovoljen s cenitvijo davčne oblasti, ki je cenila njegovo razkošno opremljeno palačo na 20 milijonov kron, češ, da je dejansko vredna komaj polovico. Davčna komisija pa je izjavila na zapisnik, da je Clarkova palača najrazkošnejše poslopje v New Yorku. Palača ima vzdihano skriveno shrabro za blagajno, hlevne iz marmorja, umetno galerijo, kopalcino, domače gledališče in zvezdarno. Vsi ameriški bogatini se splošno razburjajo proti sedanji vladi zaradi previsokega obdavčevanja.

Nesreča italijanskih alpinov. Pri Gemoni je zašlo četrt stotinje italijanskih alpinov na nedostopne skale, tako da niso mogli ne naprej in ne nazaj, ker se niso mogli obrniti. Pri tej priliki je padlo več vojakov v globočino in eden je obležal mrtev, dva pa sta težko ranjena.

Letalni stroj v službi trgovine. Pred dnevi je neki bogat Anglež nakupil v neki trgovini v Filadelfiji več različnega blaga, ki mu ga pa niso mogli pravčasno dostaviti pred njegovim odhodom iz New-Yorka. Poslali so blago za njim v New-York brzoznim potom, toda Anglež se je med tem že vkrcal na parnik „Olympia“, ki je tudi že zapuščal pristanišče. Hitro so poklicali aviatika Sopwitha, naj prenese zavoj kupljenega blaga z letalnim strojem na odhajajoči parnik. In res, ta je brž izvlekel svoj letalni stroj iz lope, zagnal motor ter zapustil z zaboljem vred celino. Kmalu je imel za seboj pristanišče, v nekoliko trenutkih je celo prehitel komaj v daljavi vidni parnik, ki ga je v zraku parkrat obkrožil, spustil se na 30 metrov visočine v lepem poletu ter zagnal na krov zavoj, ki ga je sprejel kupec z velikim veseljem. Sopwith se je vrnil s svojim letalnim strojem nato srečno v New-York.

Proti jetiki. Mednarodni kongres, kateremu bo naloga boj proti jetiki, se bo vršil prihodnje leto v Rimu. Imel se je yršiti letos, pa je odložen, pač radi kolere!

Narodno gospodarstvo.

Množijo se razne nalezljive bolezni, ker se večina družin ne briga za desinfekcijo bolnikove postelje. — Izšla je zanimiva in poučna knjiga o „Zdravju in desinfekciji“; knjiga podaja vsa pojasmila, kako se naj vrši desinfekcija v vseh slučajih bolezni v hiši. Pošljem takoj vsakemu na željo knjigo brezplačno in brez poštnine. A. C. Hubmann, Dunaj, Petrasch-gasse 4.

Zadostujeta li samo gnoj in gnojnica? Gnoj iz hleva in gnojnica v navažni množini ne zadostujeta po izvajanjih velikega kemika Wolffa, da se zadosti zahtevi po fosforjevi kislini. Primesek k gnojilu za fosforjevo kisline je torej brezpogojno potreben, da se doseže dobra žetev. V mnogih deželah so kmetje že spoznali prednost tega primeska h gnojilu in dajejo 400 do 500 kg tomaževe moke na hektar k hlevskemu gnuju ali h gnojnici. Ta majhen izda ek je s pomnoženo rodotnostjo dvakrat in tudi trikrat poplačan.

Aparat za lotanje. Dolgo smo pogrešali primeren aparat za lotanje pločevinaste posode; sicer je dobiti mnogo enakih aparatov, ki so pa vsi precej dragi in zahtevajo posebne vaje v svrhu uporabe. Aparat, s katerim pa lahko vsakdo majhne poškodbe na pločevinasti posodi sam popravi, je dobiti pri tvrdki Zinauer et Co., pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. (Glej oznanilo na zadnji strani!)

Hmelj.

Hmeljska revija „Saazer Hafner Hafpen- und Brauerzeitung“ prinaša z dne 15. t. m. sledeče hmeljsko poročilo iz Žateca:

V tem izkazu beležimo manjše spremembe pri cenah zateškega hmelja. Cene so skrajno stalne. Za 50 kg se je plačalo 180 do 186 K. Tuje kvalitete so bile tudi v prometu, vendar pa je tujega hmelja primeroma malo. Cene 150 do 166 K, eventuelno nekaj kron višje.

O stanju hmelja v okraju Žatec podajamo naslednje poročilo: Ako izvzamemo zgodnji hmelj in nekaj pokvarjenih nasadov, kažejo ostali nasadi (dobre tri četrte) kljub neprestani suši jako dobro. Mrčesa je neznatno malo. Tipatam se vidi vsled suše rmeno listje. Izraski (stranski) so redki in kratki, tako, da moramo računati zgoj na koščati vzračni hmelj. Glede cvetja pa se mora konstatirati, da je isto celo v lepih nasadih in vrtovih precej skromno. Ves položaj pač stoji tako, da je od vremena prihodnjih dni odvisno, ako se bodo stare, dosegaj tako dobre rastline še naprej uspešno razvijale, ali ne. Zdajne dni smo sicer imeli dež, ali ta dež še mnogo nasadov niti osvežil ni, dočim se je drugi hmelj jako dobro nameščil. Prezgodaj bi bilo, s številkami že zdaj prerokovati, kakšen bo končen rezultat žetve; vendar se pa lahko računa, da bo v slučaju skorajšnjih izdatnih padavin, topih noči i. t. d. rezultat hmeljske žetve sreden.

V naslednjem podamo posamezna poročila drugih dežel.

Na Moravskem je stanje isto kot na Českem, razlikuje se samo v tem, da je skrajno nedolčen rezultat.

V Galiciji je stanje skrajno neugodno, vendar izdatno boljše od lanskega leta. Malo upanja je, da bo rezultat vsaj sreden.

Na Ogrskem pa je tako dobro. Žetev bo bogata. Zgodnji hmelj so pobrali že sredi tega meseca. Tudi na Ogrskem so hudo pogrešali prepotrebne moče.

V Nemčiji računajo s srednjim rezultatom. Vendar je stanje tako ugodno.

Na Bavarskem pa bodo imeli skoroda minimalen rezultat, če ne bo več dežja, kot ga je bilo dosegaj.

Na Virtenberškem je skoraj isto, kar je pripisati mrzlim nočem in suhim vetrom.

V Londonu je stanje tako ugodno, rezultat bo lep. Vendar je odvisen od prihodnosti.

Iz navedenega lahko razvidno, da bo povsod hmeljski pridelek bolj sreden. Izjemo dela rodotna Ogrska, kateri se hmelj vsako leto več ali manj dobro obnese.

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo

ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kisla voda. Od vsakega zabora plača podjetje v narodne namene 20 vinarjev, kamor naročnik določi. Naslov:

Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroško, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče.

Svoji k svojim!

Tolstovrško slatino,

daje upravnštvo samo fisični, ki
pričinja upravljanju znamke za to.

Pojasnila o inseratih

Loterijske številke:

Dne 22. julija 1911.

Gradee . 80 43 55 88 59
Dunaj . 77 21 52 16 44

Absolvent štajerske dež, vinorejske šole z odliko in triletno dobro prakso, versiran v pisarniškem poslu, išče primerne službe. Ponudbe sprejema upravnštvo.

Kmetijsko posestvo se proda pod ugodnimi pogoji. Posestvo leži na Murskem polju, tik okrajne ceste Ljutomer-Radgona, tik žezeleški postaje Hrastje-Mota, posestvo je vse v ravni, lepa solnčnata lega, v najboljši plodoviti zemlji, vse blizu hramov in domačije, ker daljša in slabša zemlja je že odprodana, in se lahko več razproda, skuži kdo še manjšo posestvo imeti, posestvo meri 32 oralov, 15 oralov njiv, 10 oralov travnikov, 7 oralov lesa. Hrani so vsi od vogla do vogla zidan, z opko kriti, vse brez popravil v najboljšem stanu in v najlepši legi, da si človek še boljšega želite ne more. Cena posestva je 28000 kron, ali pa vsak oral zemlje 900 kron, kolikor je kdo vzame, s hrami vred. Posestvo se tudi za drugo izmenja. Več se izve pri Ant. Vrablu, veleposestniku in trgovcu pošta Križevci pri Ljutomeru. 719

Mizarski pomočnik. Izvezban deavec za stavbo in pohištvo opravo in en učenec se takoj sprejmeta pri A. Viherju, Heugasse št. 4. Maribor. 740

Priden viničar se sprejme s 3 ali 4 delavskimi močmi do zadnega novembra. Naslov v upravnštvo.

Majhno posestvo z lepo, zidano hišo, s tremi sobami, dve kuhinji, lepe kleti, en oral rodotvne njive tik hiše, 1 oral sadonosniki, dva svinjska hleva, studenc itd. Vse v najlepšem stanu, zdrav zrak, 30 minut od mesta Maribor, se proda. Cena 11.600 kron. Vpraša se Oberrothweinerstrasse Nr. 87.

Enonadstropna hiša s 11 stanovanji in malo gostilno. 4.6000 K se plača, drugo lahko ostane vknjiženo. Vpraša Reckenzahnsgasse št. 10 Maribor. 658

Posestvo za trgovino in obrt, se proda v sredi trga Št. Lenart v Slov. gor., tik glavne pošte in okr. hranilnice na najboljšem prostoru za trgovino in obrt. Posestvo meri čez 3 orale, plodovite njive in travnik, zemlja leži tik okrajne ceste, pripravna za stavbo poslopij, blizu trga. Hišni hram je prostoren, v njem se nahaja trgovina, sedarska in kroščasta obrt, hlev za 4 goved, svinjski hlevi in drugi vsi potrebeni podstrešni prostori, okrog hiše veliki prostor, vodnjak pri hiši, velik vrt za zelenjavno. Cena posestva je 25.000 kron, lahki plačilni pogoji, natančnejše se izve pri Antonu Vrablu, veleposestniku in trgovcu, p. Križevci pri Ljutomeru. 765

Viničar, se sprejme 1. listopada, kateri razume delo ameriškega trsa, 3—4 delavne moči, poštenega obnašanja. Blaž Urbas, Slemen Selca ab Dravi. 763

Prider viničar se sprejme s 3 ali 4 delavskimi močmi do zadnega novembra. Naslov v upravnštvo.

Učenec, star 14 let, od poštenih starišev, ki ima veselje do krojašev, da tako sprejme Alojz Šlander, krojaški mojster v Št. Pavlu pri Preboldu. 745

Proda se tako lepo posestvo v ravni, ebežajoče okrog 32 jih, skupaj se drže in obstojejo iz hmeljšč. njiv, travnikov, vinogradov in gozdov. Sadonosnik s krepkim drevenim v zlatnem sadjem, pri hiši so obširne brajde. Hiša in gospodarsko poslopje z novo zidano sušilnicijo za hmelj je v zelo dobrem stanju, tako tudi viničarska. Voda pri hiši. Na hiši se je dozaj izvrševala gostilniška obrt. Natančnejše pove posestnik Franc Zupanc-Plik, Megojnce pri Žalcu. 750

Knjigovodja oz. korespondent, polnoma več slovenskega, nemškega, laškega in hrvaškega jezika, spremen stenograf in strojepisec, 28 let star, neoženjen, išče službo. Nastopek lahko takoj. Cen. ponudba pod Domovino 999 v glavnoponotoležeče, Ljubljana. 753

Malo posestvo. Eno in pol ure od Maribora, tik okrajne ceste, 15 minut od cerkve, hiša je z eno sobo, kuhinjo in kletjo, v dobrem stanu, potem je ena mala njiva, in en travnik, za eno kravo krme, je za kaksnega rokodelca prav primerno, se tako po ceni proda; več se izve pri Antonu Perku v Mariboru. Franc-Jožefova cesta št. 8. 771

Proda se starosti, viničarija v dobrem stanu, polica vinograda nasajenega z ameriškim trjem, druga polovica s starim, potem sadonosnik, kjer se dobi vsako leto 12 polovnjakov sлив. Franc Baumgartnik, Vilkom, Sv. Marieta na Pesnici. 764

Preduzetnik se vsled starosti, viničarija v dobrem stanu, polica vinograda nasajenega z ameriškim trjem, druga polovica s starim, potem sadonosnik, kjer se dobi vsako leto 12 polovnjakov sлив. Franc Baumgartnik, Vilkom, Sv. Marieta na Pesnici. 765

Proda se hiša s 3. sobami, vrtom za zelenjavno, svinjski hlevi, vrt, 30 minut od kolodvora, 20 minut od cerkve, blizu mesta Maribor. Kje pove upravnštvo. 760

Takoj sprejmem kolarski pomočnik, ki je razumen delati pri kočijah in enega vajenca. 769

Seno v vsake množini kupi po najvišji cenah Franc Temmerl, Maribor, Tržaška cesta 63. 766

Mizarski učenec s popolno oskrbo, s katerim se lepo ravna, se takoj sprejme. Pihler, Reiserjeva ul. 3, Maribor. 741

Trgovski pomočnik, mešane stroke ter več slov. in nem. jezika, star 20 let, želi službo kje na deželi ali v trgu. Zadovoljim se od začetka z manjšo plačjo. Naslov pove upravnštvo. 758

Sprejmem dva kolarska pomagača proti dobrni placi. Pismo na M. Kocbek, kolarski mojster v Strassu pri Spießfeldu. 759

Tolstovrško slatino,

daje upravnštvo samo fisični, ki
pričinja upravljanju znamke za to.

Oskrbištvo Dr. Lastovec pri Veliki Nedeli naznanja, da ima na prodaj dva polovnjaka vina letnika 1908 in en polovnjak letnika 1906. Cena 80 vin. za liter. Vz rei za poskušnjo se ne pošljajo. 783

Lepo posestvo, eno uro vožnje od Maribora, približno 33 oralov zelo dobrega lepo obdelanega rodotvne zemljšča, okoli 1000 žahatega sadnega drevoja, se lahko 14 do 16 glav živine redi, za 4000 K vse vrste mehkega in trdrega lesa za posestek, stanovanje: novo zidana hiša in gospodarsko poslopje, vse z opko kriti. Zrazen vinograd v viničarskim stanovanjem v stiskalniku, ki je z vsem velikim in bogatim, ležečim in stoječim fundus instruktus, se po zelo vredni ceni proda za 20.000 K. Vpraša se pri Franc Politisch, v Mariboru, Triererstraße 75. Preku izključen. 757

Krojaškega pomočnika, pridnega, iz pošte hiše, ki razen ve sejmsko delo, in delo za stranke, takoj sprejme Jožef Verdnič v Slov. Biatrici. 785

Mlad kolarski pomočnik dobi delo pri Franc Lenartu, kolarski mojster v Eibiswalu, sprejma se tudi en kovaški pomočnik. 778

Kuharica za orožnike v Oplotnici pri Konjicah, ni pod 40 let starca, se takoj sprejme. Zaradi plače je vprašati pri c. k. orožniški postaji v Oplotnici. 777

Učiteljica, s prostim stanovanjem in kurjav, blizu včnjega mesta, menja službo s tovaršico ali tovaršem. Kje se zve pri uprav. Slov. Gosp. 780

Ena štajerska, velika in močna stiskalnica (Weinpresso) se po ceni oda. Vpraša se naj pri Francu Dervušek, Leiterberg pri Mariboru. 781

Proda se izjemno lepo posestvo blizu mesta in državne ceste Velikovec—Celovec. Rodovito polje lepi travnik, gozd, pašniki, lepi sadonosniki, lepa poslopja, krasna lega. Ugodni plačilni pogoji. Naslov: Jekl, Klopčič, pošta Velikovec, Koroško. 705

Sprejmem tri pridne in poštene viničarje na dobro viničario in sicer dva s štirimi močmi in enega s petimi delavskimi močmi. Služba stalna. Poprejšnji služili do 8 let. Naslov po e upravnštvo Slov. G. ali v Framu pri Lederju. 792

Organist in cerkvenik, se sprejme do 15. av. pri Sv. Juriju po Pesnici nad Mariborom. Nove orgle Osebne ali pismene ponudbe na Cerkveno predstojništvo. 782

Harmonij

Kupujem vsake vrste zrno in tudi les po najboljši ceni; tudi se menja zrnje z moko. Janez Špes, posestnik parne žage in mlinar v Mariboru, nasproti dragonske kasarne, Magdalensko predmestje. 150

Bлизу Celja se proda nova,

Zahvala.

Povodom strašnega požara, nastalega v mojem poslopu, ju, se moram vsem pričenjočim najtopleje zahvaliti. Vsled neumornega dela se je posrečilo mojo hiši rečiti in s tem veliko nevarnost preprečiti. V prvi vrsti se iskreno zahvaljujem za smrtnonevarno delo našega vrlega orožništva kakor tudi onemu iz Šoštanja; vsa hvala vrlim požarnim brambam iz Šoštanja, iz Družmirja in Velenja za vsega spoštovanja hraber nastop. Iskrena hvala vrlim gospem in gospodičnam in vrlim dekletom, katere so neumorno nosile vodo in s tem veliko pripomogle, da se ogenj ni razširil. Posredno se zahvaljujem našim vrlim kmetom za naporno delo in pomoč. Vsa hvala vremenu ravnatelju Lapp-ovega premogokopa, kateri je takoj vse delavce poslal na pogorišče; vsem tem moja iskrena zahvala. Lepa hvala g. Lappu za pomoč. Torej še ankrat vsem tem mojo najtoplejšo zahvalo, ves nastop je bil junaški in občudovanja vreden.

Velenje 18. julija 1911.

780

F. Tischler-Demšic.

Vabilo
k
rednemu občnemu zboru

„Hranilnice in posojilnice na Ljubnem“
ki se bo vršil 30. julija 1911 točno ob 1 uri popoldne v
društveni pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Pregled in odobrenje računa za leto 1910 in razdelitev čistega dobička.
5. Premembra pravil.
6. Posvetovanje o znižanju obresti.
7. Razni nasveti.

Ako bi ob določenem času občni zbor ne bil sklepčen, tedaj se eno uro pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom vrši drugi občni zbor, ki bo sklepal pri vsakem številu navzočih zadružnikov.

788

Ravnateljstvo.

IZJAVA.

Podpisani izjavljjam, da nisem nameraval žaliti g. Fr. Červelc, nadučitelja v Artičah in ga zahvaljujem, da je odstopil od sodnijske obravnavne.

Artiče, 18. julija 1911.

790

P. D. Dušek, frančiškan.

Tomaževa — moka

je za jesenske setve travnike in pašnike po izkušnjah poljedelcev najbolja in sigurno dobitkano. Ima prednost, da je po ceni in ne trpi čez zimo vzemljino nobene škode.

Letna razpečatev
15 milijonov
meterskih stotov.

Pozor

pred ponarejenimi in malovrednimi mokami!

Tovarne za Thomasfosfat, z. z. o. z.

Berlin W 35.

Od zalagateljev se naj razločno zahteva „Thomasmehl-Sternmarke“. 787

Podučne brošurice razpošilja brezplačno društvo tovarn za Thomasfosfat-izdelke, Berlin S. W.

Nezacetljene noge

povzročujejo bolečine ter vežejo sicer zdravega človeka na postelj.

Vsakdanja uporaba mazila za rane in lek

»Sigma« odstrani te bolečine.

Zdravniško priporočena.

Σ P. F.

**Dobiva se le pri dež. lekarni
v Slovenski Bistrici..**

1 tuba 1. 20 K. in poštnina 20 h.

776

Po ceni aparati za fotografije!

Popolni aparati za fotografiranje, zajamčeno dobre slike, s ploščami, papirjem, kemikalijami in s podukom. Velikost slike 6 x 9 cm K 1.90, 9 x 12 cm K 3.30, 5.70, 9.70 itd. (poštnina posebej). — Točne, krasne kamere in dvojne anastigme nedosežno po ceni. — Žerabljeni aparati in objektive znanih tvrdk zelo po ceni. Glavne liste 130 strani brezplačno, ravno tako priljene liste. Alfr. Birnbaum, Kamerafabrik, Hirschberg 549, Češko.

Naročite naš list.

Delavnica za popravila

Dobro! Po ceni!

Točna postrežba!

Velika zaloga ur, dragocnosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. senčki zastoji Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont.-ura K 8.50

Prstna srebrna ura 7—

Original omega ura 18—

Kuhinjska ura 4—

Budilka, niklasta 3—

Poročni prstani 2—

Srebrne verižice 2—

— Večletna jamstva

Nas. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar 447

Maribor, Gospodska ulica 26.

Kupujete zlatino in srebro.

Trgovina s stekлом =
porcelanom in kamenino

Iv. Kleinšek

Maribor, Koroška cesta 17

Dobro! Po najnižjih cenah.

Dobro! Po najnižjih cenah.

priporoča svojo bogato zalogu steklene in porcelanske posode, svetilk, ogledal, šip in okvirjev za podobe kakor vse v to stroko spad. dela. Poprave se hitro, zelo solidno in najcenej. izvršujejo!

Spreten izkušen hišnik

je išče za neko pivovarno, zmožen nemškega, slovenskega ali hrvaškega jezika, kateri se razume prav dobro v gospodarstvu, kakor tudi pri konjih. Vstop takoj. Ponudbe s predpisom spričeval se naj pošiljajo pod „Wirtschaft“ 200 W 05586 na Rudolfa Mosse Wien I.

793

Vroči poletni meseci pospešujejo razvoj in razširjanje vseh naleznih bolezni, in je znano dejstvo, da nastopajo

KOLERĀ

šarlah, ošpice, tifus, koze poleti močnjeje, kakor v drugih letnih časih. Vsled tega je nujno potrebno, da se nahaja v vsaki hiši desinfekcijsko sredstvo. Priznano najzanesljivejše desinfekcijsko sredstvo sedanjosti je:

LYSOFORM

ki nima duha, je nenevarno in ceno se dobri v vsaki lekarni in drožeriji v originalnih steklenicah po 80 vinarjev. Vpliva hitro in gotovo in se vsled tega od vseh zdravnikov za desinfekcijo na bolniški postelji, antiseptične obvezne [na ranah in žuljih] in za preprečanje naleznosti rado priporoča.

LYSOFORM-MILO

je fino, prijetno toaletno milo s vsebinom Lysoform in vpliva antiseptično! Lysoform-milo je vporabljivo za najobčutnejšo kožo, celo za deco; olepša teint, ga napravi duhtečega in finega. En poskus zadostuje in rabili boste vedno to milo. Cena za en kos 1 krona.

PFEFFERMINZ-LYSOFORM

je ustna voda z izredno antiseptičnim vplivom. Hitro in gotovo odstrani neprijeten duh iz ust in konzervira zobe. Peleg tega služi »Pfefferminz-Lysoform« po priporočilu zdravnika za izmivanje pri katarju v grlu, vnetju vrata nahoda. Par kapljic zadostuje v pol kozarca vode.

Originalna steklenica stane 1 krono 40 vinarjev. Vsi produkti Lysoforma se dobijo v vseh lekarnah in drožerijah. — Zanimivo knjigo o „zdravju in desinfekciji“ pošlje na zahtevo vsakomur kemik

A. D. Submann, Dunaj, XX. Petraschgasse 4. 114

IZJAVA.

Jaz podpisana obžalujem in prosim Marijo Satlokal odpuščenja, da sem jo z grdimi in lažnjivimi besedami ražalila. Obenem jo zahvalim, da mi je kazen prizanesla.

796 Barbara Pirš, p. d. Poharčeva Barča v Kostivnici.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptiju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradni dnevi

so: vsako sredo in vsak petek od 8.—12. ure in vsako nedeljo od 8.—10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8.—12. ure dopoldne.

Uradni prostori

nahajajo se v Minoritskem samostanu v Ptiju.

Hranilne vloge

obrestuje se po 4½% od 1. oziroma 16. v mesecu po vložitvi in do 15. oziroma zadnjega pred dvigom. Nevzidnjene obreste so koncem junija in decembra vsakega leta pripisuje glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago so strankam brezplačno poštno-hranilne položnice

564 št. 118.060 in domaći nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5—5½%, na vknjižbo in poroštvo po 5½%, na osebno poroštvo po 6%, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolgori pri drugih zavodih in zasebnikih; prošnje za vknjižbo se delajo brezplačno.